INDEX

LECTIONVM

QVAE

AVSPICIIS REGIS AVGVSTISSIMI

FRIDERICI GVILELMI QVARTI

IN

VNIVERSITATE LITTERARIA

FRIDERICA GVILELMA

PER SEMESTRE AESTIVVM

A. MDCCCXXXXIV. A DIE XXII. M. APRILIS

1844

INSTITVENTVR.

Lachmann, ed.
Julii Frontini de controversiis agrorum
libellus - pars prior

BEROLINI
FORMIS ACADEMICIS.

VNIVERSITATIS LITTERARIAE
FRIDERICAE GVILELMAE
RECTOR ET SENATVS.

Dum nova vobis, Commilitones carissimi, studiorum spatia aperimus, quae suo quisque modo sollerter contendentes decurratis, placuit nobis more maiorum aliquid ex antiquitate sumptum ita tractare ut et studiosis exemplum diligentiae praebere et doctis aliquam adferre posset utilitatem. Itaque ex gromaticis, quorum Niebuhrii merito inter nos renovata memoria est, antiquissimi scriptoris Iulii Frontini libelli partem, ut cum fructu legi possit, ad verum ordinem revocatam et veteris scripturae mendis turpissimis imperitique tractatoris puerilibus emblematis liberatam exhibemus. Frontinum post experimenta et usum commentarios gromaticos ad institutionem mensorum sub Domitiani imperio scripsisse satis constat: de numero autem et ordine librorum eius parum adhuc quaesitum esse reperimus. Atqui ipse, ut nobis videtur, aperte se duos libros composuisse dicit: 'uno enim,' inquit, 'libro instituimus artificem, alio de arte disputavimus.' Prioris libri, quo artificem ita videtur adumbrasse ut quae res ad professionem pertinerent breviter significaret, fragmenta supersunt duo, de agrorum qualitate et de controversiarum condicionibus, quae extant apud Goesium p. 38 - 43, 21. His vetusta exemplaria continuo subiungunt excerpta quaedam, quae a Goesio male divulsa et aliquot versiculis truncata (leguntur autem in eius editione p. 43, 21 - 44, 5 et p. 215 - 219) non dubitamus alteri Frontini libro adscribere: omnia enim ad limites spectant, hoc est ad artem. Nam artis duae sunt partes, una limitatio cum inscriptione lapidum, altera inspectio sive observatio; quarum illa ad partitionem agrorum pertinet, altera ad controversias vel movendas vel finiendas: utramque autem Frontinus se libro secundo comprehendere testatur, cum dicit 'et de adsignationibus et partitionibus agrorum et de finitionibus terminorum hactenus meminimus: restat nunc ut de controversiis dispicia-

mus.' (*) Sed de arte, quatenus in controversiis locum haberet, quae Frontinus tradidit, ea commentario quodam stultissimo aucta et in duas partes dissecta habemus. Quarum quae est posterior, in Arceriano codice his verbis inscripta, INC. AGENI VRBICI DE CONTROVERSIIS AGRORVM (apud Goesium p. 65-75), eam hoc tempore non curabimus. Priorem alter Arcerianus exhibet solus, inscriptam simpliciter INCIPIT LIB.: nam Erfurtensis nihil habet nisi titulum, p. 5, hoc modo, INCIPIT LIBER AGRI MENSVRAE: vulgo ridicula de causa *Simplicio* tribuitur, cuius nomen Goesius praescripsit p. 76. Hanc partem siquis cum Agennii commentariis suo ordine legere volet (nam paginas confusas esse non erit obscurum), initium facere debebit a quarto versu eorum quae Blumius edidit in museo Rhenano vol. V p. 369-373, tum cetera a Goesio edita pertractabit hoc modo, p. 76, 1-77, 10. 85, 28-87, 1. 82, 6-83, 22. 83, 22-85, 28. 77, 11-78, 11. 78, 11-79, 11. 79, 11-81, 8. 81, 8-82, 6; omittet autem octo paginas a Frontino et Agennio alienas, quibus praescriptum est AGRORVM QVAE SIT INSPECTIO, apud Goesium p. 87, 19-89, 14. 87, 1-19. Haec ita breviter praecepta peritos satis adiuvabunt, neque verendum est ne eos rei ratio-

(*) Haec omnia secundum ea verba disputavimus quae nobis videntur a Frontino scripta esse: vide infra p. 5, 14. Sed his multa alia interiecta sunt, quorum ea quae uncis includemus ne ab Agennio quidem profecta esse possunt, p. Goes. 86. 'uno enim libro instituimus artificem, alio de arte disputavimus. [*cuius tripertitionem sex libris, ut puto, satis commode sumus executi. exigit enim ars scientiam metiundi, cui datur libro tertio pars, quam quinto et sexto libro continuabimus.*] et de adsignationibus et partitionibus agrorum et de finitionibus terminorum hactenus [*deputato arti mensoriae ordine*] meminimus: superest nunc ut de controversiis dispiciamus. *quae pars*[, *quamvis quarta sit universitatis, seiungitur, quoniam*] *communis est cum aliis artibus et privatae disputationis exigit curam.*' In his *tripertitio* videtur ea intellegenda esse quam Hyginus (antiquiorem illum, qui sub Traiano scripsit, dicimus) ita instituit ut primum de limitibus disputaret (p. Goes. 203. 204), tum de condicionibus agrorum (p. 205-210), postremo de generibus controversiarum (musei Rhenani vol. VII p. 156-170). *Vniversitas* quae dicitur, de artis mensoriae quibusdam digestis intellegi debet, qualia ex antiquiorum scriptis excerpta fuisse Niebuhrius recte statuit (Rom. hist. vol. II p. 536 ed. pr.), qui eorum librum XII commemorari (p. Goes. 220. 259) acute animadvertit. *Liber tertius* fortasse Balbi ad Celsum expositionem et rationem omnium mensurarum (p. Goes. 28-37) complexus est; *quintus et sextus* autem, nisi coniectura fallit, M. Iunii Nipsi librum secundum (p. Goes. 285-289. 298-301, Arcer. cod. p. 9-18), item ea quae inscripta sunt *Aprofiditi et Betrubi Rufi arckitectonis* (Arcer. cod. p. 18-60), ex parte edita olim ab A. Schotto et nostro tempore emendata et eleganter illustrata a C. B. Hasio v. cl. in Bredowii epistulis Parisiensibus p. 214-228.

nes praetereant: sed nobis non sufficiebat illa fragmenta suo ordine scripta percensere, nisi Frontiniana sola ab Agennii ineptiis purgata exhiberemus, et vetusti exemplaris defectus, quantum fieri posset, suppleremus. Itaque primum Agennio quaecumque adscribi debent eiciemus; asterisco tamen in eorum locum substituto, nequis sibi furtim aliquid subtractum queratur: deinde e Gudiano codice asciscemus quae vel cum Arceriano communia habet vel ab huius scriptore non lecta solus conservavit. Gudiana, quae quidem ad hanc Frontini et Agennii partem referenda sunt, apud Goesium extant p. 63, 28. 29. 63, 6-8. 8-19. 19-21. 21-24. 25-28. 51, 10-28. 51, 32-52, 6. 48, 31-49, 8. 62, 26-30. 308, 5-309, 5. Quae omnia quo iure vel Frontino vel Agennio tribuantur, dicere nunc non possumus, quoniam nos et otium deficit et spatium chartarum. Ipsum Frontinianae controversiarum expositionis initium ex altera parte Agennii repetere cogimur, qui illud, non praeter solitum levis et perversus, ex suo loco in alienum transtulit, ut epilogum nullo negotio nancisceretur, quem Goesius ne integrum quidem edidit p. 75, 15-26, non paucis ipsius etiam Frontini versibus omissis. Haec quam brevissime significata magis quam exposita vos, Commilitones carissimi, boni consulite: quae si vestrum unus vel alter a studiis suis non aliena esse iisque ab aliqua parte profutura intellexerit, operam in his fragmentis emendandis positam non luserimus. Singula fragmenta punctis distinguemus, quibus aliquam ibi Frontiniani operis particulam deperisse indicemus. In margine nomina codicum singularibus litteris notata eorumque paginas apponemus: ubi desinunt, litteras singulares semicirculis inclusas repetemus. *A* et *B* dicemus duas Arceriani partes, utramque saeculo sexto scriptam, *E* Erfurtensem saeculi undecimi, *G* Gudianum decimi.

A 178. *B* 35 *B* 36 Satis, ut puto, dilucide . . . . . genera controuersiarum exposui:* | nunc quem admo- p. 75 Goes.
dum singul*ae* tractari debeant persequendum est. respicio enim quantum sit quod p. 63
mensori iniungatur, et puto diligentius exequenda quae ad prouidentiam pertinen*t*
artificis. difficillimus autem locus hic est quod mensori iudicandum est; sed nec mi-
E 5 *B* 37 nus ille exactus, quod est | aduocatio praestanda*: prudentiam tamen eandem | artifices p. 128

1. *addendum, ubi puncta posuimus*, in priore libro. 2. singula *et AB*. 3. pertinent *i nunc* artificis *AB*. 5. aduocato praestand*um est E*. tamen *E*, tamen*de A*, tamen*dem B*, hi *Boethius p.* 1540. artificis *AB*, mensores *Boethius*.

ABE habere debent et qui iudicaturi sunt et qui aduocation*es* sunt praestituri. in iudi- p. 64
cando autem mensorem bonum uirum et iustum agere decet, neque ulla ambitione
aut sordibus moueri, seruare opinionem et arti et moribus.* quidam enim per impe-
ritiam, quidam per inpudentiam peccant: totum autem hoc iudicandi officium et ho-
B 38 *A* 179 minem et artificem exigit egre|gium. erat aequissimum et in aduocation*e* |eandem fidem
exiberi * a mensoribus. sed hoc possessores aequo animo ferre non possunt: nam
(*AE*) cum his ueritas exposita est, aduersus sinceritatem artis facere cog*unt*.*

. . . .

B 39 * Prima enim condicio possidendi haec est ac per Italiam; ubi nullus *a*ger *est* p. 76
tributarius, sed aut colonicus, aut municipalis, aut alicuius castelli aut conciliabuli,
aut saltus priuati.

A*t* si ad prouincias respiciamus, habent agros colonicos *eius*dem iuris, habent et colonico*s* qui sunt i*n*mune*s*, haben*t* et coloni*cos* stipendiarios. habent autem prouinciae et municipales agros, aut ciuitatium peregrinarum.

B 40 Et stipendia|rios . . . . . qui nexum non habent, neque possidend*o* ab alio
qua*eri* pos*sunt*. possiden*tur* tamen a priuatis, sed alia condicion*e*: et ueneunt, sed
nec mancipatio eorum legitima potest esse. possidere enim illis quasi fructus tol-
lendi causa et prestandi tributi condici*one* concess*um* est. uindicant tamen inter se
non minus fines ex aequo ac si priuatorum agrorum. etenim *ciu*ile est debere eos
d*iscre*tum finem habere, qu*a*tenus quisque aut colere se sciat oportere aut ille qu*i*
B 41 iure possidet possidere. nam et controuersias | inter se tales mouent, quales in agris
inmunibus et priuatis solent euenire. uideuimus tamen an interdicere quis possit *
de eius modi possessione.

Multa enim et uaria incidunt, quae ad ius ordinarium pertinent, per prouinciarum diuersitatem. nam cum in Italia ad aqua*m* pluuiam arcendam controuersi*a*

1. *prius* et *om E et Boethius*. et quos *Boethius*. aduocation*is* sunt *AB*, aduocant ut *E et Boethius*. praestatores *E et Boethius*. 2. de*bet B*, de*bent A*, diuersorum fides quaerenda est *E*, *om Boethius*. ut nulla *Boethius*. 3. moueatur *idem*. et arti *AB*, metris *E et Boethius*. moribus debet *Boethius*. enim *om Boethius*. imperitiam *AB*, imprudentiam *E*, impudentiam *Boethius*. 4. inpudentiam *AB*, imperitiam *Boethius*, auariciam *E*. sed totum (*vel* tutum) *Boethius*. autem *om E*. officium et *om E et Boethius*. 5. et *om iidem*. exiget egregium *E*, oportebit *Boethius*. *n*equissimum *E*. aduocatione*m ABE*. de eadem *E*. 6. exiberi *om E*. a *om E*. 7. exposita fuerit *E*. cog*ant AB*, coguntur *E*. 8. ac] ut *posset ferri. sic Frontinus p.* 41 *Goes*. de proprietate controversia est plerumque ut in Campania. a*iugerum* tributarius *B*. 11. ac *B*. *quidem B*. 12. colonicos *stipendiarii* qui sunt in *communem B. haec Rudorffius correxit*. habente*m* et colon*is B*. 14. *adde* quidem dicimus, uel tributarios, possidend*i B*. 15. qua*m* possid*ent* possident*e B*. condicione*m B*. et ueneunt *prima manu*, eueniunt *corr B*. 17. condicio concess*a* est *B. correxit Rudorffius*. 18. *simile B*. 19. decertum *pr*, desertum *corr B*. quatenus *Huschkius*: quo unus *B*. qu*o B*. 21. iterdicere *pr B*. 22. possessione*m B*. 23. munta *pr B*. 24. aqua*e B*. controuersia*m B*.

B non minima concitetur, diuerse in Africa ex eadem re tractatur. quom sit enim regio aridissima, nihil magis in quaerella hab*ent* quam siquis inibuerit aquam pluuiam B 42 in suum in|fluere: nam et aggeres faciunt, *et* excipiunt et continent eam, ut ibi potius consumatur quam *ef*fluat.*

Etenim ad artificium defendendi plurimum prode erit, si persecuti *i*us omn*i* p. 77 diligentia fuerimus. non enim a qualibet part*e* adgrediendum est in controuersi*a*, B 43 sed d*i*sp*i*ciendum *cui* postulationi absolutio pro|xima sit, ne inplicatione aliqua et iudicem inpediamus et controuersiam faciamus obscuriorem. nihil puto deformius esse B 71 quam *cum* de eius modi causis inperiti | idoneas uolunt exhibere aduocation*e*s;* cum p. 85. 63 ab exiguo quid*em* exemplo secund*um* *loc*orum natura*m* colligere possint qui*d* potis- p. 86 B 72 simum sequi | debea*nt*.

Quamquam *non* i*gn*or*e*m in*ter* professores inmodic*e* controuersi*a*r*u*m quaestione*m* frequenter agitata*m*, necessariam studii*s* exercitationem huius quoque partis existimaui. un*o* enim libro *in*stituimus artificem, alio de arte disputauimus.* et de adsignationibus et partitionibus agrorum et de finitionibus terminorum actenus* meB 59 minimus: superest nunc ut de controuersiis disp*ici*amu*s*,* | * quoniam in priore* se- p. 82 quentium rerum ordo absolut*e* de his disputari inhibuit. reddendum itaque hic B 60 locum tam necessariis partibus | existimo.

Omne genus controuersiarum* constat* aut in fine aut in loco; non sine B 61 illa controuersia quae de positione terminorum praescribitur:* | namque in ordin*e* controuersiarum haec quoque materia li*t*i*s* locum suum optinet.

De fine subtilior exigitur disputatio, quae a rigore nullo modo d*i*stat nisi B 62 specie, *| *num* praeterea lex Ma*m*ilia fini latitudinem praescribat. de qua lege iuris p. 83 periti adhuc habent quaestionem, neque antiqui sermon*i*s sensus proprie explicare possunt, quini pedes latitud*inis* dati sint, an in tantum quinque* ut dupondium et semisse*m* una quaeque pars agri finem pertinere patiatur.*

. . . .

B 64. 65 transce*n*dunt controuersiae, quotiens | loci de quo agitur specialia argumenta nulla existunt, neque ullum finitimae similitudinis mo*nu*mentum, sed tantum aboliti fin*i*s quaerella exponitur, et excipien*s* extantium argumentorum qu*a*dam e*x*positione defen- p. 84

1. diuersae *B.* qu*a*m *B.* 2. habet *B.* 3. ageres *B.* et *om B.* 4. *ad*fluat *B.* 5. *hu*i*us* omnis *B.* 6. part*e*m *B.* controuersia*m* *B.* 7. desp*l*iciendum *B.* cui *Rudorffius*: q. *B.* inpublicationem *litteris* ub *ab antiquo correctore deletis B.* 9. cum *om B.* idoneas partes ad litigium aduocationes instituunt *G p.* 36. aduocation*is* *B.* 10. quid exemplo secundorum natura *B.* qui*a* *B.* 11. debe*at* *B.* 12. *omni quoniam in* professores inmodic*a* controuersia *cum* quaestion*e* *B.* 13. agitat*a* *B.* stud*ii* *B.* 14. un*um* *B.* *sub*stituimus *B.* 16. dispo*nam* *B.* priore*m partem libri B.* 17. absolut*i* *B.* 20. ordine*m* *B.* 21. materialis locum *B.* 22. destat *B.* 23. speciae ne *B.* ma*n*ilia *B.* 24. sermon*es* *B.* propri*ae* *B.* 25. latitudo *B.* 26. semisse *B.* 27. transc*i*dunt *B.* 28. monumentum *Rudorffius*: momentum *B.* fines *B.* 29. excipien*t* *B.* quodam *ea* positione *B.*

B ditur. nam * et si proxim_it_as aliqua naturalis fuit, quae similitudine_m_ fin_i_s adferre
poss_it_, * certus agro_rum_ fin_i_s, qui aut loci natura aut terminorum distinctione firma-
B 66 tus est, relinquitur et per uanas demonstrationes con|trouersia_e_ includitur. hoc modo
controuersiae plerumque ab ambitio_sis_ possessoribus pro_xim_is mouentur. *

A quocumque autem controuersia_e_ de agris mouentur, effectus habent * . . . . ,
quotiens consentientibus angulis exp_l_oratus agrorum fin_i_s ad modum ration_i_s acc_i_pit de-
B 67 ter|minationem inlaeso utr_ius_que agr_i_ solo: _quod_ genus finitionis plerique inter _se_
conuenientes potius quam iudices _sortiti_ factum consignare malunt; * . . . . cum de-
terminatio alterius partis solum desecat _et ita_ _q_ualitate_m_ agri diu_ersam dis_simili solo
applicat ut plerumq_ue aut_ ex prato siluae aliquid adiungatur aut ex silua fine dis-
tincto adplicetur ad pratum, et simili_ter_ per alias agrorum qualitates; * . . . . cu_m_
est demonstratio finitimis argumentis ex maxima parte fundata ita ut et dubi_i_s quo-
B 68 G 35 que locis aspectum praebeat finitionis; * | . . . . . quotiens finitimorum argumentorum p. 63
caret demonstratione, et partium magis exigit narrationes, per quas exponendum sit
quo _ri_gore termin_i_ desint, aut persuadendum iudici, etiam si loci natura finitimam p. 85
B 69 exhibeat similitudinem, quomodo sint reponendi; * | . . . . quotiens a trifinia aut qua-
drifinia _aut_ ex quolibet alio finis loco in excipientem terminum rectura dirig_itur_ et
per incessum definitionis loca quaedam alteri fundo adquirit; aut quotiens solum au-
(G) (B) fer_t_ et eius loco redd_it_ | utrique fundo. *

. . . .

De positione terminorum . . . .

G 23 Cum ergo possessor inuenerit terminum in possessione sua aliter formatum p. 51
aut aliter positum quam ceteri qui in ea possessione sunt, aut _non_ inscriptum ut adsolet, agit de eo, in qua sit positus ratione, seu ipse trifinium faciat siue ab alio lineam procedentem excipiat: dumque uicinus possessor huic extiterit ambiguitati contrarius, magna inter utrosque controuersia agitatur.

Solent enim hae controuersiae de conportionalibus nasci terminibus, * si de eorum latere linea quasi ex artificis manu composita uideatur exire atque in unius

1. proximi_ae_tas _B._ similitudin_e_ fin_es B._ 2. poss_int B._ agr_o_ fin_es B._ 3. controuersia _est B._ 4. ambitio _B._ pro _suis B. correxit Huschkius._ 5. controuersi_a B. supple_ diuersos; _quod Agennius suis deliramentis locum facturus resecuit._ 6. exp_r_oratus _B._ fine_s B._ ration_es_ accep_it B._ 7. utr_oque_ agri_s B._ quod _om B._ se _om B._ 8. sortiti _Rudorffius_: sentiret _B. intellege Frontinum scripsisse_ aut. 9. desecat_a est_ a _ae_qualitat_e B._ diu_isis ac_ simili _B._ 10. plerumq. _euenit_ ex _B._ 11. simil_i_ per _pr B. adde_ item. cu_ius B._ 12. dub_is B._ 13. _intellege_ aut. 14. demonstrationem _G._ part_es B._ exig_et_ narrationem per quam _G._ 15. quo_d in_ ge_nere_ termin_andae_ s_it B._, quo sint genere terminandae _G. correxit Rudorffius._ finitimu_m B._ 16. quomodo sint reponendi _om G. adde_ item. quotiens non a _G._ 17. aut _om B_, sed _G._ loco excipientis termini recturam _G._ dirigi_t BG._ 18. incensum _B._ quotiens _om G._ auferet _BG._ 19. et _om B._ reddit_ur G_, reddit_us B._ 20. _Haec addidimus._ 22. non _add Goesius._

G termini angulum inpingere qui in limite est positus.* hoc enim plerumque potest in limitibus inueniri. nam si ueteranus, filiis suis unam possessionem diuidens in tres
G 24 aut quattuor portiones, terminos uoluit interesse, potuit quiddam tale | contingere, ut ex multis quicumque respiceret angulum illius termini qui in maximo est limite constitutus. hos siquidem terminos, qui intra possessionum fines inueniuntur, compor-
(G) tionales appellauit antiquitas.

G 24 . . . . . | uidendum hoc diligenti cura. et circuiri agrum ante omnia opor- p. 52
tet, de quo intentio uertitur; *ut* redintegrato suis fundo limitibus per maximorum limitum rationem, tum de conportionalium terminorum positione, quos uice tabellarum antiqui intercidendis portiunculis inter filios suos defigebant, integra ab artifice ratio
(G) proferatur.

. . . .

B 43 secundum locorum naturam mouet causas. p. 77

Si uero in alium locum terminus translatus est usurpandi finis causa, numquam non utique locum desicauit: non enim cito quisquam propter exiguam partem terminum mouet. erit in prouidentia mensoris secundum angulorum finitimorum po-
B 44 sitionem arbitrari, in quantum sit terminus | translatus et qua ratione sit in locum suum restituendus.

Facillimum est inperitiam artificis aliusue retundere non putantis rationem inesse ordinationi: nam et frequenter euenit ut inperitia mensorum audaciam possessoribus praebeat. numquam non concurrentium inter se finium anguli, non tantum recti, uerum etiam hebetes aut acuti, habent aliquam rationem; in quam, si non dissimulemus, facile quod inperiti turbauerunt artificio restituemus.*

B 45. 46 De rigore* | refert in quo agro agatur. si limitatus est, aut ordo limitis or- p. 78
dinati desideratur, aut subrunciui aut linearis aut interiectiui rigoris incessus. at si in agro arcifinio sit, qui nulla mensura continetur, sed finitur aut montibus aut uiis aut aquarum deuergiis aut notabilibus locorum naturis, aut arboribus quas finium causa agricolae relinquunt et ante missas appellant, aut fossis aut quodam culture
(B) discrimine, ...

De fine . . . .

G 21 Extremitas finitima linea est quae interuenit aut per iter publicum, quod p. 48
transcendi non potest secundum legem colonicam, quia omnis limes itineri publico p. 49
seruire debet, aut per limites siue terminos aliaue signa quibus territoria finiuntur,

5. cumportionales *G*. 8. et *G*. 10. porciunculis *G*. 12. natura *B*. 13. alio loco *B*. causam *B*. 14. desiccauit *pr B*. cito *om pr B*. 15. prouidentiam *B*. possessionum *B*. 16. *sed B*. 18. 19. inperitia artificis alia uerentur non putant rationi inesse ordinem *B*. 19. anaudacia possessionib. *B*. 21. habeant *B*. qua *B*. 23. referent *B*. limites ordinari *B*. 24. interiettibi *B*. ac *B*. 25. sint *B*. 26. finiunt *B*. 27. agriculae *B*. 28. descrimine *B*. 29. De fine *addidimus*. 32. aliaque *G*.

G aut ubi in solut*o* loca remanserunt. haec autem sunt loca quae in solut*o* dicuntur, quae aut in saxuosis et sterelibus locis sunt aut in paludibus, ubi nulla potuit exerceri cultura; qu*ae*, dum non esset quod excoli potuisset, nullis necesse fuit limitum regu-(*G*) lis obligari. propterea et soluta loca uocata sunt.

. . . .

G 34 Nam plerumque uia, dum cum limite currit, etiam si uicinalis est aut lignaria p. 62 aut priuata, finem prestat. regammante uero uia uel limite, dum a se utri*m*que disces-*G* 35 (*G*) serint, des*in*it uia finem prestare, *et* erit controuersia: sed inspec|tio artifici*s* eam finiet.

. . . .

B 46. 47 agetur. cum enim loci sit tanta iniquitas, | *et* aut praerupta aut abrupta, quae aut p. 78 ruere aut minui possent, uetus consuetudo est termin*o*s relatis pedibus in solido agro ponere. quamquam non er*a*t necessarium, cum ipsa loci natura talis esset ut neque inferiorem uicinum admittere*t* in partem superiorem neque superiori descensu*m* ullo modo praeberet. sed *di*ligente*s* agricolae propter inpudenti*u*m uicinorum consuetudinem p*arum* se *t*utos credunt, nisi ita f*un*dauerint agros, ut etiam aliqu*i*d extra mensurarum ordinem faciant.

B 48 In superciliis autem maioribus non defuer*un*t qui ita finem seruari | uellent, ut quatenus attingere unus quisque possessor poss*et*, eat*e*nu*s* possidere*t*. uidebimus an aliquam rationem sint secuti, cum sit t*o*tum supercilium superioris agri fundamentum, nec, si subruatur, possit sine iniuria superioris fieri. ideoque magis certior ra-*G* 213 tio illa uidetur, ut fundamento tenus in agro arcifinio possessio seruari debeat, | si p. 308 termini desint.

Frequenter inter se possessores propter loci difficultatem totum supercilium, *B* 49 quod a*n*ge*re*ntur ips*o* subiace*nte*, inferioribus cesserunt, et contenti fuerunt ter|minos per summum iugum disponere, nullam secuti rationem. haec tamen si occurrunt, non quasi noua intueri debebimus.

Plurimis deinde locis terminos sacrificales non in fine ponunt, sed ubi illud p. 79 sacrificii potius oportunitas suadet, hoc est loci conmoditas, in quo sacrificium abuti conmode possint. hos terminos non statim finitimos obseruare debebimus, etiam si non longe a fine positi fuerint: frequenter enim uiae finiunt, iuxta quas arbores solent esse laetiores, sub quas defigere terminos sacrificii causa possessores consue-

1. insolut*a* *G*. 3. qu*ia* *G*. 6. utr*i*que *G*. 7. des*it* *G*. et *om* *G*. artific*i* *G*. 8. *sed* *B*. 9. termin*u*s *B*. 10. non era*n*t *corr*, nouerant *pr* *B*. 11. admittere *B*. descens*u* *B*. 12. sed *licentia* *B*. *correxit Huschkius*. agric*u*lae *B*. inpudenti*a*m *B*. 13. persecutus *B*. *correxit Rudorffius*. fundauerint *Goesius*: fidauerint *B*. aliqu*o*d *B*. 15. defueri*t* *B*. finem alii seruari| praes|tari uellent *B*. 16. poss*id*eat *in usu* possider*e* *B*. uider*e*mus *pr* *B*. 17. t*u*tum *B*. 19. EX LIBRO FRONTINI SECUNDO. Si termini *G*, sed termini *pr* *B*. 21. possessor*i*s *B*. difficultat*e* *B*. 22. augentur ipsa subiacet *BG*. 24. quisi *G*. debemus *G*. 25. ill*o* *G*. 26. suadet poni. hoc *G*.

BG
B 50 |runt. uerum tamen multi non tantum sacrificii secuntur consuetudinem, sed etiam
rationem, et ipso fine defigunt: propter quod adimi fides sacrificalibus palis in to- p. 309
(B) tum non debet.
G 214 | Nam et locorum *el*ationes et *cl*iuia et colliculi finem faciunt.
Termini autem si transuersi positi fuerint, gammam faciunt, sed non statim
(G) trifinium ostendunt.

. . . .

De loco . . . .
B 60 haberi ordinem legis Mamiliae excessum plurimum, praecipue *in* ag*r*is archifiniis, sed p. 79
nec minus in adsignatis. *cum* enim modum loci nulla forma praescribit et contro-
uersia oritur, null*o* alio stat*u* ad litem deduci debet qu*am* ut de loco agatur. so-
lent quid*am* per inprudentiam mensores arbitros conscribere aut sortiri iudices fi-
B 51 nium | regundorum causa, quando in re praesenti plus quidem quam de fin*i* regundo
agatur. s*ic* fit ut pos*t* sent*ent*ia inrit*a* sit, *et* rescindi possit quod aut iudex aut ar-
biter pronuntiauerint, neque ullum commissum faciat qui sententia*m* non sit secutus,
quando de alia re iudic*e*m aut arbitrum sumpserint. . . . .

De *l*oco, si possessio petenti firma est, etiam interdicere licet, dum cetera
ex interdicto diligenter perag*a*ntur: magna enim alea est litem ad interdictum deducere,
cuius est executio perp*l*exissima. si uero possessio minus firma est, mutata formula
B 52 |iure Quiritium peti debet proprietas loci; iudicari praeterea, si locus de quo agitur
aut terminis aut arboribus aut aliquo argumento finem aliquem agri declaret et a
continuatione soli quasi quibusdam argumentis eximatur.

Ne praeterea*t* nos, illut etiam tractare debemus, si arbores finitimas habet
et locus est fere siluester, quo in genere est possessio minus firma, *ne* cer*te*tur *in*- p. 80
terdicto. quod si silua cedua sit, post quintum annum par*cis*sume repetatur. qui
B 53 autem appel*le*nt arbores notatas, scire debemus *idi*oma regionis. qui claui|catas uo-
cant quas fin*i*s declarandi causa denotant, u*t* in Brittiis, alii in Piceno sitiagitat, in
aliis regionibus insign*e*s aut notas.

Si uero pascua sit et dum*i* *ac* loca pene solitudine derelicta, multo mino-
rem possessionis habent fidem. propter quod *m*inime de his locis ad interdictum
iri debet.

2. rationem in ipsis finitionis defigere maluerunt *G*. 4. *d*ationes et *tr*iuia *G*. *correxit Scriverius*. 7. De loco *addidimus*. 8. praecipu*ae* *m*agis *B*. 9. cu*ius* *B*. 10. null*a* *B*. statu*m* *B*. quo*d* *B*. 11. quidem *B*. 12. fini*um* *B*. 13. *si* *B*. possen*t*ia*m* inrit*um* *B*. et *om* *B*. 14. sententi*a* *B*. 15. iudic*um* *B*. 16. de *hoc* loco *B*. 17. peragun-tur *B*. 18. per*p*exissim*as*, *s eraso*, *B*. 22. praetere*a* *B*. 23. *decern*a*t*ur ideo *B*. *correxit Huschkius*. 24. par*tes* sumere petatur *B*. *correxit Rudorffius*. 25. appell*ant* *B*. i*ning*om*a* *B*. qui clauicatas *B*: *puto* quidam plagatas. 26. fin*es* *B*. denota*n*tu*r* in *B*. *fortasse* signatas, 27. i*n*sign*is* *B*. 28. dum *haec* *B*. minor*um* *B*. 29. *in*ime *B*.

B De quibus autem locis ad interdictum iri potest, sunt fere culta, quae possessionem brebioris temporis testimonio adipiscuntur, ut arba aut bineae aut prata aut aliut aliquod genus culturae. haec tamen cum in demonstratione allegabuntur, B 54 etiam si partes quaedam proximae | et interiacentes culture fuerint propriae, non erit satis illas sui generis agro adsignare, sed circuire oportebit totum fundum et ita fidem obligare, ne demonstratione neglegenter soluta appareat.

De modo controuersia * frequenter in agris adsignatis exercetur: agitur enim ut secundum acceptam eius ueterani qui in illud solum deductus est, modus resti- B 55 tuatur; | aut si quando praescribtus est lege aliqua agri modus.

Quom autem in adsignato agro secundum formam modus spectetur, solet tempus inspici et agri cultura. si iam excessit memoria abalienationis, solet iuris formula non sine lege interuenire et inibere mensores ne tales controuersias concipiant, neque quietem tam longae possessionis inrepere sinit. si et memoria sit recens, et iam modus secundum centuriam conueniat et loci natura indicetur et cultura, nihil inpediet secundum formas aestimatum petere: lex enim modum petiti de- p. 81 B 56 finite prescribit, cum ante quam | mensura agri agatur modus ex forma pronuntiatus cum loco conueniat. hoc in agris adsignatis euenit. nam si aliqua lege uenditionis exceptus sit modus, neque adhuc in mensuram redactus, non ideo fide carere debebit, si nostra demonstratio eius in agro non ante finiri potuerit quam de sententia locus sit designatus.

. . . .

in hac controuersia, quod inter priuatos tractatur.

Nam inter res publicas non mediocriter eius modi controuersia solet exerceri, quam frequenter coloniae habent cum coloniis aut municipiis aut saltibus Cae- B 57 saris aut priuatis. | * nec enim refert, cuius sit solum aut cuius iuris, ad mouendam controuersiam: tunc autem habet differentiam, prout a iudice tractatur.

Obseruari in hac controuersia a mensore debebit lineis: * et habet aes, B 58 quoius formam respicit, cum modus in discrimine | est. ars triplici adtestatione firma-

1. ire possunt fere *B.* 2. ut arua *Huschkius*: aut arbor *B.* pratu *B.* 3. cultum *B.* abligabuntur *B. correxit Goesius.* 4. quadam *B.* iniacentes *B.* propria *B.* erint *B.* 5. illa *add corr B.* sua *B.* 5. 6. fundum finem et ita *B.* 8. ueterani *Huschkius*: aeterni *B.* 10. quae *B.* 11. culturae *B.* memoriam *B.* 12. *silenter B.* et alii controuersiae concipiat *B.* 13. inrepere ni si et *B.* 14. inretetur *B.* 15. formas nec est initum deterre *B.* modo petitis definita *B.* 16. prescribit *add corr B.* 19. non *B.* 20. locutus *B.* *in fine vacuum spatium B, cui corrector antiquus inscripsit* dragma. 21. iter *B.* 22. precas *B.* 23. colonis *B.* 24. referri *B.* sint *B.* 25. habent differentia prius ali adice (*corr* adigent) *B.* 26. a om *B.* lineis *Goesius*: in eis *B.* 26. 27. habent *in se* quib. formam redigit cuius modus in crimine | *deside* pars *B. in his* ars *Blumio debetur.*

B tur: habere enim debet *aes* primo locum, deinde modum, deinde speciem. *at* si inter *res publicas* agatur aut rem *publicam* et Caesarem, instrumentis fo*rte* ueteribus continebi*tur*, ut solet, ad*ae*ratio. *

. . . .

1. debet *in se* prim*u* *B.* *ut B.* 2. res publicas *om B.* au *rum praeca* et caesar*um* *B.* fouet *B.* 3. continebatur *B.* ad*iu*ratio *B. conf. Frontinus p.* 217, 30 *Goes.*

P. P. die IV. m. Martii a. MDCCCXLIV.

B*

LECTIONES.

I. ORDINIS THEOLOGICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

A. NEANDER, Dr. Dec.

I. Publice 1) Theologiae biblicae notionem explicabit atque divi Pauli theologiam cum ceteris τρόποις παιδείας Novi Testamenti comparatam illustrabit bis p. hebd. h. I-II. 2) Examinatorium dogmaticum historicum offert semel p. hebd. h. I-II.

II. Privatim 1) Ecclesiae Christianae usque ad nostram aetatem historiam in sciographia adumbrabit, eiusque nexum interiorem illustrare conabitur senis p. hebd. h. XII-I. 2) Evangelium Matthaei cum Evangelio Marci et Lucae comparatum interpretabitur senis p. hebd. scholis h. XI-XII.

E. G. HENGSTENBERG, Dr.

I. Publice Exodum exponet d. Sat. h. X-XI.

II. Privatim 1) Encyclopaediam et methodologiam theologicam, adiuncta historia disciplinarum theologicarum et notitia librorum theologicorum, docebit quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Genesin explicabit quinquies p. hebd. h. X-XI.

PHIL. MARHEINEKE, Dr.

Privatim 1) Symbolicen, libri sui ed. 2. secuturus, quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Theologiam practicam, duce libro suo, quinquies p. hebd. h. X-XI. docebit.

F. STRAVSS, Dr.

I. Publice exercitationes homileticas moderari perget d. Lun. h. VI-VII. et VII-VIII. vesp.

II. Privatim catecheticen, introductione in theologiam practicam praemissa, docebit quater p. hebd. d. Mart. et Iov. h. VI-VII. et VII-VIII. vesp.

A. TWESTEN, Dr.

I. Publice de summo bono eiusque elementis disseret d. Mart. et Ven. h. III-IV.

II. Privatim 1) Theologiam apologeticam sexies p. hebd. h. IX-X. docebit. 2) Epistolas Pauli Apostoli minores quinquies excepto d. Iov. h. X-XI. interpretabitur.

2. *Professoris honorarii.*

F. THEREMIN, Dr.

I. Publice homileticen tradet dieb. Merc. et Sat. h. V-VI.

II. Privatissime et gratis societatis homileticae studia moderari perget.

3. *Professorum extraordinariorum.*

F. BENARY, Dr.

I. Publice Ioannis Apocalypsin explicabit d. Sat. h. VIII-X.

II. Privatim 1) Grammaticam linguae Hebraicae docebit, adiunctis interpretandi exercitationibus, quinquies p. hebd. h. VIII-IX. 2) Introductionem in omnes V. T. libros tradet quinquies p. hebd. h. IX-X. 3) Iobi carmen exponet quinquies p. hebd. h. X-XI.

F. PIPER, Lic. Prof. des.

I. Publice historiam conversionis rerum in theologia Protestantium saeculo decimo octavo factae tradet d. Lun. et Iov. h. III-IV.

II. Privatim encyclopaediam et methodologiam theologicam, ratione habita historiae litterariae theologicae, quater p. hebd. h. VIII-IX. docebit.

I. C. W. VATKE, Lic. Prof. des.

I. Publice de nonnullis locis dogmaticis disseret d. Sat. h. X-XI.

II. Privatim 1) Psalmos interpretabitur quinquies p. hebd. h. X-XI. 2) Theologiam philosophicam universalem docebit sexies p. hebd. h. XI-XII.

F. VHLEMANN, Dr. Prof. des.

I. Publice introductionem in omnes N. T. libros tradet quater p. hebd. h. XI-XII.

II. Privatim Iesaiae vaticinia quater p. hebd. h. XII-I. interpretabitur.

4. *Privatim docentium.*

H. G. ERBKAM, Lic.

I. Gratis historiam reformationis tradet ter p. hebd. d. Merc. h. IX-X. et Sat. h. VIII-X.

II. Privatim 1) Evangelium Matthaei interpretabitur sexies p. hebd. h. VII-VIII. 2) Epistolam Pauli ad Romanos exponet quinquies p. hebd. h. VIII-IX.

I. L. IACOBI, Lic.

I. Gratis sacrorum emendatorum aetatis historiam exponet bis p. hebd.

II. Privatim 1) Historiae ecclesiasticae partem II. a Gregorii VII. ad nostra tempora pertinentem tradet quinquies p. hebd. h. IV-V. 2) Historiam ecclesiae et dogmatum repetituris auxilio erit.

C. A. KAHNIS, Lic.

I. Gratis recentiorum ecclesiae temporum historiam bis p. hebd. exponet.

II. Privatim 1) Introductionem in N. T. libros quinquies p. hebd. h. VIII-IX. 2) Historiae ecclesiasticae partem priorem sexies p. hebd. h. VII-VIII. tradet.

H. REVTER, Lic.

I. Gratis historiam theologiae aetatis recentioris bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. VIII-IX. exponet.

II. Privatim 1) Historiae ecclesiasticae partem priorem usque ad Gregorium VII. sexies p. hebd. h. VII-VIII. tradet. 2) Repetitorium historiae ecclesiasticae quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. VIII-IX. offert.

II. ORDINIS IVRIDICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

G. F. PVCHTA, Dr. Dec.

Privatim 1) Institutiones et antiquitates iuris Romani, adiuncta de fontibus huius iuris doctrina, tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-XI. Quas scholas examinando disputandove retractari qui velint auditoribus operam dabit d. Sat. h. IX-X. 2) Ius hereditarium exponet d. Merc. et Sat. h. XI-I.

A. W. HEFFTER, Dr.

I. Publice de ordine iudiciario causarum civilium secundum leges Borussicas d. Lun. h. VII-IX. disseret.

II. Privatim 1) Ius publicum civitatum Europaearum, maxime Germanicarum, quin-

quies h. VIII-IX. 2) Ius criminale quinquies h. IX-X. 3) Ordinem iudiciarium secundum ius civile commune quinquies h. XI-XII. tradet.

C. G. HOMEYER, Dr.

I. Publice ius cambiorum d. Merc. h. X-XI. exponet.

II. Privatim ius Germanicum privatum, cum iure commerciorum et iure feudali, quinquies h. IX-X. et quater h. X-XI. tradet.

C. G. de LANCIZOLLE, Dr.

I. Publice constitutionem imperii Romani et Germanici et confoederationis Germanicae exponet d. Iov. h. IV-VI.

II. Privatim historiam iuris Germanici tradet quinis p. hebd. scholis, d. Lun. Mart. Iov. h. VIII-IX., d. Merc. h. VII-IX.

A. A. F. RVDORFF, Dr.

Privatim 1) Pandectas et ius hereditarium sexies h. IX-XI., bis h. XII-I. (adiunctis causarum civilium decisionibus d. Sat. h. XII-I.) exponet. 2) Historiam iuris Romani quater h. XII-I. enarrabit.

F. I. STAHL, Dr.

I. Publice ius matrimoniale d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim ius canonicum quater h. IV-V. docebit.

2. *Professorum extraordinariorum.*

O. GŒSCHEN, Dr. Prof. des.

I. Publice speculum Saxonicum ex Homeyeri editione interpretabitur d. Sat. h. VIII-IX.

II. Privatim 1) Ius canonicum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 2) Historiam iuris et imperii Germanici iisdem diebus h. XI-XII. 3) Encyclopaediam iuris d. Merc. h. IX-XI., d. Sat. h. X-XI. 4) Processum criminalem d. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. docebit.

L. E. HEYDEMANN, Dr. Prof. des.

I. Publice ius hereditarium Borussicum et Francogallicum methodo comparativa explicabit d. Lun. h. V-VI.

II. Privatim 1) Ius naturae seu iuris philosophiam, quater h. VIII-IX. 2) Ius Borussicum civile quinquies h. IX-X. 3) Codicem Napoleonis d. Merc. h. VIII-IX., d. Sat. h. VIII-X. exponet.

C. l. b. de RICHTHOFEN, Dr. Prof. des.

I. Publice doctrinam iuris publici Germanici de ordinibus territorialibus d. Merc. h. XI-XII. tradet.

II. Privatim 1) Ius publicum Germaniae cum iure privato principum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. exponet. 2) Ius publicum regni Borussici d. Lun. Merc. Sat. h. XII-I. docebit.

F. G. RŒSTELL, Dr. Prof. des.

I. Publice de regimine ecclesiae evangelicae d. Sat. h. XII-I. disseret.

II. Privatim 1) Ius gentium Europaearum quater p. hebd. h. VIII-IX. 2) Encyclopaediam et methodologiam iuris d. Merc. et Sat. h. X-XI. et XI-XII. 3) Ius publicum foederis Germanici atque civitatum Germanicarum, cum iure privato principum, quater p. hebd. h. XII-I. docebit.

3. *Academiae regiae litter. sodalium.*

H. E. DIRKSEN, Dr.

Privatim 1) Ius Pandectarum duce Mühlenbruchii libro (Lehrbuch des Pandektenr. ed. IV.) sexies p. hebd. h. IX-XI. 2) Ius hereditarium Romanum quater p. hebd. h. XII-I. tradet.

4. *Privatim docentium.*

I. A. COLLMANN, Dr.

Privatim 1) Ius publicum Germanicum cum iure privato principum quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-X. docebit. 2) Ius gentium Europaearum quater p. hebd. iisdem diebus h. X-XI. exponet. 3) Quaestionum ex iure publico et gentium disputationes d. Lun. et Iov. h. VI-VIII. vespertin. moderabitur.

H. R. A. F. GNEIST, Dr.

I. Gratis de modo procedendi publico et orali d. Sat. h. XII-I. aget.

II. Privatim 1) Ius criminale quater h. XI-XII. 2) Processum civilem communem et Borussicum quater h. XII-I. 3) Processum criminalem d. Merc. h. XI-I. d. Sat. h. XI-XII. docebit. 4) Examinatorium Pandectarum instituet sexies h. IV-V.

C. F. HÆBERLIN, Dr.

I. Gratis historiam et ius publicum confoederationis Germanicae d. Merc. et Sat. h. X-XI. enarrabit.

II. Privatim 1) Ius publicum Germanicum ratione praesertim habita recentiorum constitutionum, et ius principum privatum quater h. X-XI. 2) Historiam iuris et imperii Germanici quater h. XII-I. 3) Ius gentium Europaearum quater h. XI-XII. docebit.

R. IHERING, Dr.

I. Gratis historiam recentioris iurisprudentiae exponet d. Merc. h. XI-XII.

II. Privatim 1) Historiam iuris Romani usque ad Iustinianum imp. narrabit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Exercitationes practicas in diiudicandis causis civilibus moderabitur coniunctas cum repetitione difficiliorum iuris Romani capitum iisdem diebus h. XII-I.

III. Privatissime repetitoria et examinatoria de iure Romano offert.

I. KOHLSTOCK, Dr.

Repetitoria et examinatoria offert.

E. SCHMIDT, Dr.

I. Privatim 1) Institutiones et antiquitates iuris Romani d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X-XI. d. Merc. et Sat. h. IX-XI. 2) Historiam iuris Romani d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 3) Ius hereditarium Romanum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. tradet.

II. Privatissime examinatoria et repetitoria offert.

III. ORDINIS MEDICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

D. GVIL. BVSCH, Dr. Dec.

I. Publice de instrumentis et machinis obstetriciis d. Merc. h. IV-V. disseret.

II. Privatim exercitationes obstetricias clinicas tam in lechodochio obstetricio regio quam in instituto policlinico obstetricio quater p. hebd. h. IV-V. regere perget.

III. Privatissime cursum operationum obstetriciarum cum exercitationibus in machina instituendis offert.

I. L. CASPER, Dr.

Privatim 1) Medicinam forensem in usum studiosorum et iuris et medicinae explicabit d. Mart. Ven. Sat. h. XI-XII. 2) Artem formulas medicas conscribendi d. Lun. et Iov. h. XII-I. docebit. Exercitationes practicae pharmaceuticae et repetitiones materiae medicae hisce scholis adiungendae more solito seorsum fient. 3) Exercitationes practicas medicas forenses cum explicationibus in vivis et corporibus mortuis more consueto moderari perget d. Lun. et Iov. h. II-III.

I. F. DIEFFENBACH, Dr. Prof. des.

I. Publice de vulneribus d. Sat. h. IX-X. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem quinquies p. hebd. h. IX-X. docebit. 2) Aciurgiam quinquies p. hebd. h. I-II. tradet. 3) Exercitationes clinicas chirurgicas ophthalmiatricas in nosocomio regio Vniversitatis clinico quater p. hebd. h. II-III. moderabitur.

C. G. EHRENBERG, Dr.

I. Publice physiologiam comparatam subtiliorem in infusoriorum, entozoorum et aliorum, quae difficilius observantur, animalium selectis classibus d. Sat. h. XII-II. docebit et demonstrabit.

II. Privatim iis non deerit, qui exercitationibus in microscopii usu physiologico institui horis definiendis cupiant.

I. F. C. HECKER, Dr.

I. Publice encyclopaediam et methodologiam medicinae d. Merc. et Sat. h. I-II. exponet.

II. Privatim 1) Historiam medicinae recentiorem cum pathologia historica d. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V. 2) Pathologiam generalem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X-XI. docebit.

I. HORKEL, Dr.

Privatim physiologiam generalem sexies p. hebd. h. I-II. docebit.

E. HORN, Dr.

I. Publice pathologiam et therapiam generalem et specialem morborum mentis d. Merc. et Sat. h. VIII-IX. tradet.

II. Privatim pathologiam specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. docebit.

I. C. IVENGKEN, Dr.

I. Publice de corporis humani laesionibus d. Merc. et Sat. h. V-VI. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit. 2) Clinicen chirurgicam et ophthalmiatricam in instituto clinico chirurgico et in instituto clinico ophthalmiatrico in nosocomio Caritatis constitutis sexies p. hebd. h. IX-XI. moderabitur.

H. F. LINK, Dr.

I. Publice de virtute medica vegetabilium in genere et de ipsorum venenis d. Sat. h. VIII-IX. disseret.

II. Privatim 1) Botanicen tam theoreticam quam practicam, demonstrationibus sexies p. hebd. h. VII-VIII. et excursionibus d. Sat. h. pomerid. instituendis illustrandam tradet. 2) Historiam naturalem quinquies p. hebd. h. VIII-IX. docebit.

IO. MVELLER, Dr.

I. Publice physiologiam generationis d. Sat. h. IX-X. tradet.

II. Privatim 1) Physiologiam hominis specialem iunctis experimentis et demon-

strationibus in animalibus instituendis quinquies p. hebd. h. IX-X. exponet. 2) Anatomiam comparatam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 3) Anatomiam pathologicam d. Lun. Iov. Sat. h. VI-VII. vesp. docebit.

F. SCHLEMM, Dr.

I. Publice de sensuum organis d. Lun. et Mart. h. XI-XII. disseret.

II. Privatim osteologiam d. Lun. Mart. Iov. h. XII-I. docebit.

I. L. SCHŒNLEIN, Dr.

Privatim exercitationes clinicas medicas in nosocomio Caritatis quotidie h. XI-XII$\frac{1}{2}$. moderabitur.

C. H. SCHVLTZ, Dr.

I. Publice 1) De corporis ananeosi d. Sat. h. VIII-IX. tractabit. 2) Excursiones botanicas d. Sol. h. mat. instituet.

II. Privatim 1) Physiologiam corp. hum. experimentis in animalibus instituendis illustrandam quinquies p. hebd. h. VIII-IX. explicabit. 2) Historiam naturalem medicam quinquies p. hebd. h. VII-VIII. docebit et demonstrationibus illustrabit. 3) Botanicen medicam et physiologiam plantarum observationibus microscopicis et demonstrationibus plantarum illustrandam sexies p. hebd. h. X-XI. tradet.

GVIL. WAGNER, Dr.

I. Publice politiam medicam d. Ven. h. VII-VIII. mat. docebit.

II. Privatim 1) Medicinam forensem in usum studiosorum et medicinae et iuris d. Lun. Mart. Iov. h. VII-VIII. mat. tradet. 2) Exercitationes practicas in instituto medico forensi d. Merc. et Sat. h. V-VI. more consueto moderabitur. 3) Exercitationes clinicas medicas quotidie h. X$\frac{1}{2}$-XII. Latino sermone instituere perget.

2. *Professorum extraordinariorum.*

F. BAREZ, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas circa morbos infantium in nosocomio Caritatis quinquies p. hebd. h. VII-VIII. mat. more solito moderabitur.

TH. G. ECK, Dr.

Privatim 1) Semioticen d. Lun. Iov. Ven. h. II-II . tradet. 2) Therapiam generalem d. Mart. Merc. Sat. h. II-III. docebit.

R. FRORIEP, Dr.

I. Publice de morbis coxae d. Lun. et Iov. h. II-III. disseret.

II. Privatim aciurgiam sive cursum operationum chirurgicarum sexies p. hebd. h. VII-VIII. mat. una cum Klugio tradet ac seorsum demonstrationes chirurgicas anatomicas hisce scholis adiunget, nec non operationum in corpore mortuo exercitationes in nosocomio Caritatis d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VI-VIII. vesp. instituendas moderabitur.

III. Privatissime exercitationes pathologicas anatomicas in corpore mortuo offert.

C. G. IDELER, Dr. Prof. des.

I. Publice diaeteticen generalem d. Lun. Iov. Ven. h. III-IV. docebit.

II. Privatim exercitationes clinicas circa animi morbos d. Merc. et Sat. h. IV-VI. in nosocomio Caritatis moderabitur.

C. A. F. KLUGE, Dr.

Privatim 1) Fascias imponendi artem d. Lun. et Mart. h. III-V. 2) Artis obstetriciae partem theoreticam et practicam d. Iov. et Ven. h. III-V. 3) Aciurgiam sive cursum operationum chirurgicarum, una cum Froriepio, sexies p. hebd. h. VII-VIII. mat. tradet. 4) Clinicen morborum syphiliticorum in nosocomio Caritatis

d. Merc. et Sat. h. VIII-X. moderabitur. Exercitationes clinicas cum praelectionibus obstetriciis coniungendas d. Iov. et Ven. h. V-VI. in nosocomio Caritatis reget. Ibidem demonstrationes chirurgicae anatomicae frequentesque operationes in corpore mortuo, scholis aciurgicis adiungendae, d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VI-VIII. vesp., moderante Froriepio, fient.

F. G. G. KRANICHFELD, Dr.

I. Publice de mutatione, quam liquores fermentati iidemque inebriantes patiuntur, dum calore tractantur, duce libro suo „Vergleichende kurze Zusammenstellung der medicinischen, so wie der chemisch-physikalischen Eigenschaften und Wirkungen des Weinigen und des Alkohol. Berlin. 1842." d. Merc. h. V-VI. disseret.

II. Privatim exercitationes practicas ophthalmiatricas, duce libro suo „Anthropologische Übersicht der gesammten Ophthalm. nebst einer anthropolog. Zusammenstellung der Augenkrankheiten u. Grundzüge der anthropolog. Methode sie zu heilen. Berl. 1841." in ophthalmiatrico policlinico instituto suo privato, quod in aedibus Vniversitatis est, quinquies p. hebd. h. III-IV½. moderari perget.

C. G. MITSCHERLICH, Dr. Prof. des.

I. Publice medicamenta excitantia d. Mart. et Ven. h. VI-VII. vesp. exponet.

II. Privatim materiam medicam sexies p. hebd. h. VII-VIII. mat. tradet.

G. CH. REICH, Dr.

I. Publice de respiratione et transpiratione d. Sat. h. I-II. disseret.

II. Privatim pathologiam specialem cum therapia iunctam duodenis p. hebd. scholis h. VIII-X. docebit.

M. H. ROMBERG, Dr.

Privatim 1) Pathologiae et therapiae specialis partem alteram quater p. hebd. h. II-III. 2) Propaedeuticen clinicam et diagnosin morborum pulmonum, cordis et nervorum, cum demonstrationibus in aegrotis coniunctam, bis p. hebd. d. Merc. h. II-III. et Sat. h. I-II. docebit. 3) Praxin medicam in instituto regio policlinico quinquies p. hebd. h. I-II. moderabitur.

F. L. TRVESTEDT, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas medicas chirurgicas in instituto regio clinico ambulatorio, quod in nosocomio Vniversitatis clinico constitutum est, d. Mart. Merc. Ven. Sat. h. I-II. moderabitur.

E. WOLFF, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas medicas sexies p. hebd. h. VIII-IX. in nosocomio Caritatis reget.

3. *Privatim docentium.*

C. ANGELSTEIN, Dr.

I. Gratis doctrinam de operationibus ophthalmiatricis praestantissimis et de cura cataractae secundarii d. Sat. h. V-VI. vesp. tradet.

II. Privatim ophthalmiatricen universalem et specialem quater p. hebd. h. VI-VII. vesp. docebit.

III. Privatissime cursum operationum ophthalmiatricarum practicum horis et diebus definiendis habendum offert.

F. M. ASCHERSON, Dr.

I. Gratis chirurgiam specialem capitis d. Lun. Mart. Iov. h. IV-V. tradet.

II. Privatim chirurgiam generalem et specialem quotidie h. VIII-IX. docebit.

L. BOEHM, Dr.

I. Gratis diagnosticen chirurgicam tradet et colloquia de hac lectione instituenda moderabitur d. Merc. et Sat. h. V-VI.

II. Privatim chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. docebit.

III. Privatissime operationem strabismi artemque tenotomiae et theoreticam et practicam horis et diebus definiendis tradet.

E. DANN, Dr.

Privatim pathologiam et therapiam specialem sexies p. hebd. h. IX-X. docebit.

E. A. GRAEFE, Dr.

I. Gratis de odontotherapia d. Merc. et Sat. h. I-II. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. I-II. docebit. 2) Ophthalmiatricen d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. tradet.

AEM. ISENSEE, Dr.

I. Gratis diagnosin et curam morborum syphiliticorum et cutaneorum ex systemate suo (Berol. 1843.) d. Merc. h. VII-VIII. mat. docebit.

II. Privatim anthropologiam et psychologiam physiologicam quater p. hebd. h. X-XI. adumbrabit.

A. H. NICOLAI, Dr.

Privatim medicinam forensem cum exercitationibus practicis iunctam d. Lun. Mart. Iov. h. V-VI. tradet.

C. G. TH. OPPERT, Dr.

I. Gratis doctrinam de cognoscendis et curandis morbis syphiliticis d. Mart. et Ven. h. IV-V. tradet.

II. Privatim therapiam generalem d. Lun. Merc. Sat. h. IV-V. explicabit.

I. D. RECKLEBEN, Dr.

Privatim 1) Artem veterinariam in usum rei oeconomicae studiosorum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit. 2) Morbos animalium domesticorum contagiosos et epizooticos ac medicinam veterinariam forensem ternis p. hebd. horis exponet.

I. V. SCHOELLER, Dr.

I. Privatim tocologiam i. e. artem obstetriciam et theoreticam et practicam institutionibus ad machinam et repetitorio iunctis d. Lun. Mart. Iov. Ven. Sat. h. V-VI. pomerid. docebit.

II. Privatissime cursum operationum obstetriciarum iunctis exercitationibus ad machinam instituendis offert.

GVST. SIMON, Dr.

Privatim anatomiam generalem s. descriptionem telarum corporis humani demonstrationibus microscopicis illustrandam d. Lun. Merc. et Sat. h. XII-I. tradet.

M. TROSCHEL, Dr.

Privatim 1) Chirurgiam duce libro suo h. IX-X. quotidie; 2) Artem fasciarum applicandarum quotidie h. IV-V. docebit.

F. A. WILDE, Dr.

I. Privatim artem obstetriciam et theoreticam et practicam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit.

II. Privatissime repetitoria de arte obstetricia iunctis exercitationibus ad machinam instituendis habere perget.

IV. ORDINIS PHILOSOPHORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

C. F. GVIL. DIETERICI, Dr. Dec.
I. Publice exercitationes et colloquia de rebus, quae ad administrandam rempublicam pertinent, offert d. Lun. h. VI-VIII. vespert.
II. Privatim 1) Principia politiae et administrationis civitatum internae d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VII-VIII. mat. 2) Oeconomiam politicam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. mat. docebit.

I. BEKKER, Dr.
Publice Thucydidis orationes interpretari perget d. Merc. et Sat. h. XII-I.

A. BOECKH, Dr.
Privatim 1) Artem metrorum docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Sophoclis Oedipum Coloneum et Antigonam interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X-XI.

F. BOPP, Dr.
I. Publice Câlidâsi Urvasim interpretari perget d. Merc. et Sat. h. III-IV.
II. Privatim grammaticam Sanscritam duce libro suo minore d. Lun. Mart. Iov. h. III-IV. docebit.

G. LEIEVNE-DIRICHLET, Dr. Prof. ord. des.
Ex itinere redux lectiones indicabit.

E. H. DIRKSEN, Dr.
I. Publice de integratione aequationum differentialium disserere perget d. Sat. h. IV-V.
II. Privatim 1) Calculum differentialem quinquies p. hebd. h. IV-V. 2) Staticen analyticam quinquies p. hebd. h. V-VI. docebit.

P. ERMAN, Dr.
Publice atmosphaerologiam meteorologicam tradet d. Lun. Mart. Iov. h. II-III.

G. A. GABLER, Dr.
I. Publice conversatorii sui philosophici exercitationes moderari perget d. Lun. h. VI-VIII. vesp.
II. Privatim 1) Logicen et metaphysicen senis p. hebd. scholis, quarum una conversatoria erit, h. VIII-IX. 2) Historiam philosophiae antiquae quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. tradet.

H. GELZER, Dr. Prof. des.
I. Publice Britanniae historiam saeculo septimo decimo una hora p. hebd. tradet.
II. Privatim historiam Germaniae inde a sacris instauratis ter p. hebd. docebit.

F. H. DE HAGEN, Dr.
I. Publice institutiones linguae Germanicae grammaticas tradet et Notkeri paraphrasin Germanicam librorum Boethii de consolatione philosophiae ab E. Graff a. 1837. editam interpretabitur d. Merc. et Sat. h. IV-V.
II. Privatim 1) Antiquitates medii aevi potissimum Germanorum tradet d. Lun. Mart. Ven. h. IV-V. 2) Carmen Germanicum „der Nibelungen Lied" explicabit suam secuturus editionem quartam (a. 1842.) iisdem diebus h. V-VI.

L. AB HENNING, Dr. Prof. ord. des.
Privatim redituum publicorum theoriam exponet, harum rerum in regno Borussico conditionem praecipue respecturus, d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-X.

I. G. HOFFMANN, Dr.

Valetudine impeditus scholas non habebit.

V. A. HVBER, Dr.

I. Publice selecta capita e Chauceri poemate „the Canterbury tales" d. Lun. et Iov. h. IV-V. explicabit.

II. Privatim Calderonis drama „a secreto agravio secreta venganza" interpretabitur d. Mart. Merc. et Ven. h. IV-V.

L. IDELER, Dr.

Publice de methodo Indorum tempus dividendi binis p. hebd. scholis, d. Mart. et Ven. h. III-IV. disseret.

C. S. KVNTH, Dr.

I. Publice excursiones botanicas offert d. Sol. h. matut. VI.

II. Privatim 1) Elementa botanices exponet familiasque plantarum librum suum secuturus (Handb. der Botanik) explicabit d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V. 2) Demonstrationes botanicas habebit d. Mart. et Ven. h. V-VI.

C. LACHMANN, Dr.

Privatim 1) Poema Theotiscum „der Nibelunge nôt" ex editione sua secunda interpretabitur quinis p. hebd. dieb. h. VIII-IX. 2) Horatii Epistolas explicabit d. Lun. Mart. Iov. h. IX-X.

M. H. C. LICHTENSTEIN, Dr.

Privatim zoologiam generalem sexies p. hebd. h. I-II. tradet.

E. MITSCHERLICH, Dr.

Privatim chemiam experimentalem sexies p. hebd. h. XI-XII. tradet et experimentis illustrabit.

M. OHM, Dr.

I. Publice de maximis et minimis disseret duce libro suo (die Lehre vom Grössten und Kleinsten) d. Merc. h. XII-I.

II. Privatim 1) Staticen analyticam docebit secundum librum suum (Lehrbuch der Mechanik Tom. I. II.) d. Lun. Merc. Ven. h. V-VI. 2) Dynamicen analyticam pertractabit eiusdem libri tomo I. et III. usurus d. Lun. Merc. Ven. h. IV-V.

L. RANKE, Dr.

I. Publice exercitationes historicas instituere perget.

II. Privatim historiam aevi recentioris ab initio saec. XVI. quaternis scholis h. XII-I. tradet.

F. DE RAVMER, Dr.

Ex itinere redux lectiones indicabit.

C. RITTER, Dr.

Privatim geographiam et ethnographiam Africae quater p. hebd. h. V-VI. tradet.

G. ROSE, Dr.

Privatim geognosiam quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. docebit.

H. ROSE, Dr.

Privatim 1) Chemiam organicam, praecipue pharmaciae habita ratione, d. Lun. Mart. Merc. Ven. et Sat. h. IX-X. et d. Iov. h. IX-XI. 2) Chemiae analyticae partem qualitativam d. Mart. Merc. et Ven. h. X-XI. docebit.

F. RVECKERT, Dr.

Hoc semestri scholas non habebit.

H. STEFFENS, Dr.

I. Publice hodegeticen s. doctrinam de studiis academicis rite instituendis d. Sat. h. IV-V. explicabit.

II. Privatim psychologiam d. Lun. Mart. Merc. Ven. h. IV-V. docebit.

E. H. TOELKEN, Dr.

I. Publice de scalptura gemmarum d. Merc. h. XII-I. disseret.

II. Privatim archaeologiam artium exponet quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I.

F. A. TRENDELENBVRG, Dr.

I. Publice exercitationes philosophicas, in quibus Aristotelis de partibus animalium librum primum naturae fines tractantem proponet, moderari perget d. Merc. h. mat. VII-IX.

II. Privatim 1) Logicen docebit librum suum respiciens „Logische Untersuchungen", d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. mat. VII-VIII. 2) Psychologiam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. tradet.

C. S. WEISS, Dr.

Privatim 1) Mineralogiam docebit senis p. hebd. dieb. h. XII-I. 2) Crystallographiam exponet quater p. hebd. h. X-XI. 3) Quaestiones mineralogicas et crystallographicas examinando repetet d. Merc. et Sat. h. VIII-IX.

C. G. ZVMPT, Dr.

I. Publice in enarranda historia philologiae classicae perget d. Iov. h. VII-VIII.

II. Privatim Taciti Annales interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX.

2. *Professorum extraordinariorum.*

F. E. BENEKE, Dr.

I. Publice de morbis animi psychologice disseret d. Merc. h. IV-V.

II. Privatim 1) Logicen docebit ita constructam, ut simul artis cogitandi praecepta exhibeat, secuturus librum suum, d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. 2) Paedagogicen et didacticen explicabit iisdem diebus h. V-VI.

GVIL. DOENNIGES, Dr. Prof. des.

Ex itinere redux lectiones indicabit.

H. W. DOVE, Dr. Prof. des.

Privatim 1) Physicen experimentalem demonstrabit quaternis p. hebd. scholis d. Mart. et Ven. h. V-VII. vesp. 2) Optices phaenomena explicabit d. Lun. Merc. Iov. Sat. h. XI-XII.

G. F. ERICHSON, Dr. Prof. des.

I. Publice 1) Elementa historiae naturalis d. Merc. h. I-II. 2) Entomologiam d. Mart. et Ven. hor. vesp. V-VI. docebit.

II. Privatim zoologiam quotidie h. II-III. tradet.

A. ERMAN, Dr.

Publice ad rite instituendas observationes physicas et geographicas theoriam tradet d. Mart. Iov. et Ven. h. VII-VIII.; exercitationes practicas habebit horis coram definiendis.

I. FRANZ, Dr.

I. Publice disputationes philologicas d. Sat. h. V-VII. more solito moderari perget.

II. Privatim Lysiae orationes interpretabitur quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I.

III. Privatissime institutiones linguae Graecae recentioris tradet.

E. GERHARD, Dr. Prof. des.

I. Publice topographiam monumentorum artis veteris illustrabit d. Merc. h. II-III.

II. Privatim 1) Mythologiam Graecam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. 2) Archaeologiam artis exponet d. Mart. et Ven. h. II-IV.

I. P. GRVESON, Dr.

Privatim 1) Arithmeticam et algebram horis definiendis tradet. 2) Geometriam et trigonometriam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. docebit.

E. HELWING, Dr. Prof. des.

I. Publice de constitutione et administratione regni Britannici disseret d. Merc. h. XII-I.

II. Privatim 1) Oeconomiam politicam (Staatswirthschaftslehre, Nationalökonomie) una cum historia huius disciplinae d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. 2) Redituum publicorum doctrinam, una cum introductione historica, d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. tradet.

III. Privatissimas lectiones de omnibus disciplinis politicis et cameralibus offert.

C. HEYSE, Dr.

Publice Catulli carmina selecta interpretabitur d. Merc. et Sat. h. XII-I.

H. G. HOTHO, Dr. Prof. des.

Privatim aestheticen tractabit quater p. hebd. h. IX-X.

I. C. F. KLVG, Dr.

Publice entomologiam tradet bis p. hebd.

R. LEPSIVS, Dr. Prof. des.

Ex itinere redux lectiones indicabit.

G. MAGNVS, Dr.

I. Publice galvanismi theoriam explicabit d. Iov. h. X-XI.

II. Privatim technologiam docebit atque experimentis et excursionibus instituendis illustrabit quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. XII-I.

III. Privatissime colloquia physica moderari perget.

A. B. MARX, Dr. Prof. des.

I. Publice theoriam et praxin cantus imprimis ecclesiastici docebit et exercitia chori academici moderabitur d. Mart. et Ven. h. III-IV.

II. Privatim artis modos componendi partem alteram sive theoriam formarum (Liedform, Figuralsatz, Fuge) duce libri sui (Compositionslehre) tomo I. secundae editionis et praeceptis et usu tradet d. Lun. Merc. Iov. Sat. h. III-IV.

C. L. MICHELET, Dr.

I. Publice historiam recentiorum philosophiae systematum inde a Kantio orsurus bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. XII-I. exponet.

II. Privatim 1) Logicen et encyclopaediam scientiarum philosophicarum docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 2) Ius naturae et politicen s. philosophiam iuris una cum historia iuris universali quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. tradet.

TH. PANOFKA, Dr. Prof. des.

I. Publice selecta artis monumenta interpretanda proponet d. Sat. h. II-III.

II. Privatim antiquitates Graecas ope monumentorum artis d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. explicabit.

H. PETERMANN, Dr.

I. Publice Turcicae linguae elementa docebit bis p. hebd. h. IX-X.

II. Privatim 1) Historiam litteraturae orientalis enarrabit quater p. hebd. diebus h. VIII-IX. 2) Institutiones linguae Copticae tradet d. Mart. Iov. et Ven. h. IX-X.

I. C. POGGENDORFF, Dr. Prof. des.

Publice historiam universalem physices a Galilaeo usque ad nostram aetatem enarrabit d. Merc. et Sat. h. XI-XII.

A. F. RIEDEL, Dr. Prof. des.

Privatim 1) Disciplinam de redituum publicorum ratione et administratione (Finanzwissenschaft) tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 2) Disciplinam politicam s. reipublicae et constituendae et regendae prudentiam (Politik, Diplomatie, Polizeiwissenschaft) iisdem diebus h. XII-I. exponet.

GVIL. SCHOTT, Dr.

I. Publice 1) Fundamenta linguae Persicae tradet et Persicas narrationes a G. Rosenio (a. 1843.) editas explicabit bis p. hebd. d. Mart. et Ven. h. IV-V. 2) Sinensium res gestas, reipublicae formam remque litterariam adumbrabit, totidem p. hebd. scholis d. Lun. et Merc. h. eadem.

II. Privatim institutiones linguae Sinicae tradet ter p. hebd. d. Lun. Merc. Ven. h. V-VI.

E. L. SCHVBARTH, Dr.

I. Publice de vaporis aquei usu technico d. Ven. h. XI-XII. disseret.

II. Privatim physicen experimentalem docebit octonis scholis, d. Lun. et Iov. h. IV-VI. d. Mart. et Ven. h. V-VI. Experimenta instituentur d. Merc. h. II-IV.

I. STEINER, Dr. Prof. des.

Ex itinere redux lectiones indicabit.

I. STŒRIG, Dr.

Privatim oeconomiam ruralem, praecepta et cameralium et rei rusticae studiosis necessaria comprehendentem, secundum systema suum imagine depictum d. Mart. Iov. Sat. h. VII-VIII. tradet.

P. F. STVHR, Dr.

I. Publice de variis rationibus interpretandorum mythorum disseret bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim mythologiam Graecam quater p. hebd. h. IV-V. docebit.

C. D. TVRTE, Dr.

Privatim physices et chemiae elementa practica experimentis illustranda in usum medicinae et chirurgiae studiosorum d. Merc. et Iov. h. VIII-X. docebit.

C. WERDER, Dr.

Privatim logicen et metaphysicen, insignium et antiquae et recentioris philosophiae systematum rationem habiturus, docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX.

3. *Academiae regiae litter. sodalium.*

I. F. ENCKE, Dr.

Privatim de usu et theoria praecipuorum quorundam instrumentorum astronomiae quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. disseret.

GVIL. GRIMM, Dr.

Privatim epicae poesis Germanorum historiam antiquiorem enarrabit et carmen Theotiscum „Gudrun" ex editione Ettmülleri interpretabitur d. Lun. Mart. et Ven. h. IV-V.

I. GRIMM, Dr.

Publice de conditione rei litterariae quae fuit apud Germanos saeculo X. et XI. disseret d. Merc. et Sat. h. IV-V.

G. H. PERTZ, Dr.

Publice artem diplomaticam binis p. hebd. scholis tradet.

F. GVIL. IOS. de SCHELLING, Dr.

Privatim philosophiae revelationis partem primam ternis dieb. h. V-VI. tradet.

4. *Privatim docentium.*

C. H. ALTHAVS, Dr.

I. Gratis 1) Aristotelis doctrinam de civitate explicabit, Politicorum libris octo examinandis, d. Merc. et Sat. h. X-XI. 2) Historiam philosophiae recentioris inde a Kantio tradet d. Merc. et Sat. h. XI-XII.

II. Privatim historiam philosophiae universam enarrabit quater p. hebd. h. XI-XII.

A. BENARY, Dr.

I. Privatim grammaticam Latinam quinis scholis h. VIII-IX. docebit.

II. Privatissime linguas Sanscritam, Prâcritam et Zendicam docebit.

E. BEYRICH, Dr.

Privatim petrefactologiam quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V. tradet.

E. CVRTIVS, Dr.

I. Gratis Pausaniae capita selecta solito more interpretabitur d. Merc. h. IV-VI.

II. Privatim historiam artium Graecarum et Romanarum quater h. IV-V. tradet.

A. CYBVLSKI, Dr.

I. Gratis de Polonorum poesi, quae nostra aetate floret, bis p. hebd. d. Merc. et Sat. horis definiendis disseret.

II. Privatim historiam litterarum Polonicarum tradet ter p. hebd. d. Lun. Mart. et Iov. h. V-VI.

N. DELIVS, Dr.

I. Gratis Shakspearii tragoediam „Romeo and Juliet" interpretabitur d. Merc. et Sat. h. III-IV.

II. Privatim grammaticam comparativam linguarum Romanensium docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV.

C. FORTLAGE, Dr.

I. Gratis varia apud varias gentes et variis temporibus exculta poeseos genera inter se comparabit, duce libro suo „Vorlesungen über die Geschichte der Poesie" d. Lun. Merc. Ven. h. IV-V.

II. Privatim psychologiam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV.

I. F. L. GEORGE, Dr.

I. Gratis philosophiae recentioris historiam inde a Kantio tradet d. Sat. h. III-V.

II. Privatim 1) Vniversam philosophiae historiam enarrabit quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Logicen et metaphysicen docebit librum suum secuturus (System der Metaphysik) quater p. hebd. h. X-XI. 3) Psychologiam tradet quater p. hebd. h. XI-XII.

C. E. GEPPERT, Dr.

I. Gratis Plauti Captivos interpretabitur bis p. hebd. h. XII-I.

II. Privatim artem Graecorum atque Romanorum metricam tradet quater p. hebd. h. XII-I.

F. C. GVMPRECHT, Dr.

I. Gratis de petrefactorum, quibus ordines geologici distinguuntur, characteribus bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. IX-X. disseret.

II. Privatim geognosiam universalem docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. IX-X.

AD. HELFFERICH, Dr.

I. Gratis, qualis sit huius aevi indoles et quid sibi velit, disputabit d. Sat. hora definienda.

II. Privatim recentioris aetatis philosophiam, a Kantio oriundam, universalis rerum gestarum historiae ratione habita, docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV.

S. HIRSCH, Dr.

Privatim ius publicum et rem politicam sive historicam et statisticam explanationem constitutionum, quae hac aetate in Europa obtinent, tradet sexies p. hebd. h. XI-XII.

C. M. KAHLE, Dr.

Privatim de iure naturali binis p. hebd. horis constituendis disseret.

B. KOEHNE, Dr.

I. Gratis nomismaticam, praecipue systemata nummaria antiquitatis et Germaniae exponet et de nummorum gravitate in historia antiquitatibusque explicandis disseret d. Merc. et Sat. h. XII-I.

II. Privatim artem heraldicam explicabit d. Mart. et Ven. h. V-VI.

C. GVIL. KRVEGER, Dr.

Privatim syntaxin Graecam quaternis p. hebd. horis tradet.

F. LVBBE, Dr.

I. Privatim planimetriam analyticam quater p. hebd. docebit.

II. Privatissimas scholas de singulis matheseos disciplinis offert.

F. A. MÆRCKER, Dr.

I. Gratis Lucretii de rerum natura libros explicabit philosophiae naturalis principia respiciens, semel p. hebd. d. Sat. h. XI-XII.

II. Privatim 1) De mali principio et de libertate humana apud veteres disseret secundum librum suum „Das Princip des Bösen etc." quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. 2) Rhetorices summa principia exponet secundum librum suum „Die Willensfreiheit im Staatsverbande etc." quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI.

F. H. MVELLER, Dr.

I. Gratis de geographia Asiae occidentalis antiquae disseret ratione imprimis habita bellorum ab Alexandro Magno in Oriente gestorum binis p. hebd. horis d. Merc. h. V-VII.

II. Privatim historiam iuris publici una cum antiquitatibus populorum aevi antiqui quinquies p. hebd. h. IX-X. tradet.

TH. MVNDT, Dr.

Iter facturus lectiones non habebit.

C. NAVWERCK, Dr.

Gratis exercitationes Arabicas moderabitur De Sacyi Chrestomathia usurus d. Lun. et Iov. h. XII-I.

C. RAMMELSBERG, Dr.

I. Privatim metallurgiae principia chemica, experimentis et praeparatis illustranda ter p. hebd. docebit.

II. Privatissime exercitationes analyticas et disquisitiones chemicas experimentales quotidie in laboratorio suo instituet.

G. A. RVEST, Dr.

Privatim staticen et mechanicen ad machinarum partes et construendas et componendas pertinentem docebit et exemplaribus illustrabit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VII-VIII.

E. ALEX. SCHMIDT, Dr.
Privatim historiam aevi recentioris ab initio saeculi XVIII. usque ad annum MDCCCXV. tradet d. Merc. et Sat. h. XI-I.

GVIL. ADOLPH. SCHMIDT, Dr.
Privatim historiam veterum Graecorum tradet quinquies p. hebd. h. IX-X. excepto d. Sat.

A. SCHMOELDERS, Dr.
I. Gratis de mythologia Indorum disseret bis p. hebd. d. Merc. et Ven. h. III-IV.
II. Privatim 1) Selecta ex Arabicis historiarum scriptoribus capita explicabit ter p. hebd. d. Lun. Merc. Ven. h. II-III. 2) Linguae Aethiopicae elementa docebit binis p. hebd. horis auditoribus commodis.

A. SCHVLTZ, Dr.
Privatim 1) Anatomiam generalem sive histologiam docebit d. Merc. et Sat. h. IX-X. 2) Introductionem in climatologiam medicam tradet d. Lun. Mart. Ven. h. IX-X.

F. de SOMMER, Dr.
I. Privatim rerum nauticarum, item mathematicae et physicae geographiae scientiam quater p. hebd. docebit.
II. Privatissime geometriam subterraneam (Markscheidekunst) quater p. hebd. hora indicanda tradet.

I. F. C. WVTTIG, Dr.
Privatim 1) Technologiam chemicam quater p. hebd. h. IX-X. tradet. 2) Hylognosiam ex schedis suis docebit et experimentis illustrabit d. Merc. et Sat. h. IX-X.

SCHOLAE LECTORVM RECENTIORES LINGVAS DOCENTIVM.

F. FABBRVCCI, Lect.
I. Gratis Torquati Tassi epos Hierosolyma liberata interpretabitur lingua Italica usurus d. Mart. Iov. Ven. h. I-II.
II. Privatim cursum linguae Italicae duce libro suo (Anleitung zur Erlernung der Italienischen Sprache) instituet bis p. hebd. diebus horisque auditoribus commodis.
III. Privatissima offert Italica, Gallica.

C. F. FRANCESON, Lect.
I. Gratis Cervantis narrationem fictitiam „Coloquio que pasó entre dos perros" etc. interpretabitur d. Merc. et Sat. h. XII-I.
II. Privatissima offert Gallica, Italica, Hispanica.

TH. SOLLY, Dr. Lect.
I. Gratis Shakspearii fabulas Macbethum et Othellonem d. Merc. et Sat. h. I-II. Anglico sermone explicabit.
II. Privatissime lectiones linguae Anglicae horis commodissime constituendis offert.

ARTIVM EXERCITATIO.

In arte gymnastica et prius exercitatos et tirones coetibus separatis instituet horis indicandis E. EISELEN, artis arma tractandi magister in Vniversitate constitutus. Idem docebit arma tractandi artem.

Artem saltandi docebit HAGEMEISTER, huius artis magister in Vniversitate constitutus. Equitandi modos docet FVERSTENBERG, artis equestris magister in Vniversitate constitutus. Idem de equi habitu externo disseret d. Sat. h. XII-I.

PVBLICA DOCTRINAE SVBSIDIA.

Bibliotheca regia cum bibliotheca Vniversitatis iis, qui libros in quovis genere optimos evolvere voluerint, quotidie patebit.

Observatorium, hortus botanicus, museum anatomicum, zootomicum, zoologicum, mineralogicum, instrumenta chirurgica, apparatus pharmacologicus, museum artibus dicatum, imagines gypseae variaque artium opera etc. tum ad lectiones adhibebuntur, tum aditus ad haec dabitur suo loco petentibus.

Seminarii theologici exercitationes eas, quae ad N. T. interpretandum pertinent, moderabitur TWESTEN, eas vero, quae V. T. interpretando destinatae sunt, reget HENGSTENBERG; historicis, hoc est ad historiam ecclesiae et dogmatum Christianorum pertinentibus, praeerit NEANDER.

Medicinae et chirurgiae studiosis exercitandis inserviunt policlinica medica chirurgica duo, alterum in aedibus Vniversitatis, alterum in nosocomio Vniversitatis (Ziegelstrafse Nro. 6.), clinicum chirurgicum et ophthalmiatricum in eadem domo institutum, clinicum Vniversitatis obstetricium cum policlinico obstetricio, et clinica nosocomii Caritatis Vniversitati adiuncta septem, hoc est medicum, in quo futuri medicinae doctores instituuntur, alterum medicum, in quo qui ad doctoris gradum non aspirent, futuri medici et chirurgi condocentur, chirurgicum et operativum ophthalmiatricum, obstetricium, syphiliticis curandis destinatum, postremo clinicum infantium curationi inserviens; item institutum exercitationibus medicinae forensis practicis destinatum: de quorum usu et rectoribus singillatim dictum suis locis est.

In seminario philologico Demosthenem sodalibus interpretandum proponet BOECKH, ceterisque seminarii exercitationibus more solito praeerit d. Merc. et Sat. h. X-XI. In Horatii carminibus interpretandis sodales exercebit LACHMANN d. Merc. et Ven. h. IX-X.

SCHOLAE ORDINE TEMPORVM DESCRIPTAE.

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
7 - 8.	*Erbkam* tractabit ev. Matth. *Kahnis* hist. eccl. part. pr. *Reuter* hist. eccl. part. pr.	. . . .	*Link* botan. theoret. et pract. *Schultz* hist. nat. med. *Wagner* polit. med. *Id.* med. for. *Barez* exerc. clin. circa morb. infant. *Kluge* et *Froriep* aciurg. *Mitscherlich* mat. med. *Isensee* diagn. et cur. morb. syphil. et cutan.	*Dieterici* princip. polit. *Trendelenburg* logic. *Zumpt* hist. philol. *A. Erman* theor. observ. geogr. et physic. *Störig* oecon. rur. *Rüst* static. et mechanic.
7 - 9.	. . . .	*Heffter* ord. iud. Bor. *Lancizolle* hist. iur. Germ.	. . . .	*Trendelenburg* exerc. philos.
8 - 9.	*Benary* Hebr. gramm. *Piper* encycl. et methodol. theol. *Erbkam* ep. ad Rom. *Kahnis* intr. in N. T. *Reuter* repet. histor. eccles. *Id.* hist. theol.	*Heffter* ius publ. *Lancizolle* hist. iur. Germ. *Göschen* spec. Sax. *Id.* ius can. *Heydemann* ius nat. *Id.* cod. Napol. *Röstell* ius gent. *Schmidt* histor. iur. Rom.	*Horn* pathol. et therap. morb. ment. *Id.* pathol. spec. *Link* de virtute med. vegetab. *Id.* hist. nat. *Müller* anat. comp. *Schultz* de corp. ananeosi. *Id.* physiol. corp. human. *Wolff* exercit. clin. med. *Ascherson* chirurg. gen. et spec. *Böhm* chirurg. gen. et spec. *Gräfe* ophthalmiatr.	*Dieterici* oecon. polit. *Gabler* logic. *Lachmann* Nibel. *G. Rose* geognos. *Trendelenburg* psychol. *Zumpt* Taciti Annal. *F. Benary* gramm. Hebr. *Michelet* logic. et encycl. scient. *Panofka* antiquit. Graec. *Petermann* hist. litt. Orient. *Riedel* de red. publ. *Werder* logic. et metaphys. *A. Benary* gramm. Lat.
8 - 10.	*Benary* Ioann. Apoc. *Erbkam* hist. Reform.	*Heydemann* cod. Napol.	*Kluge* clinic. morb. syphilit. *Reich* pathol. et ther. spec.	*Turte* elem. physic. et chem.
9 - 10.	*Hengstenberg* enc. et meth. theol. *Marheineke* symbol. *Twesten* theolog. apolog. *Benary* intr. in V. T. *Erbkam* hist. Ref.	*Puchta* rep. Inst. *Heffter* ius crimin. *Homeyer* ius Germ. priv. *Heydemann* ius Bor. *Collmann* ius publ.	*Dieffenbach* de vulnerib. *Id.* chirurg. gen. et spec. *Müller* physiol. gener. *Id.* physiol. hom. spec. *Dann* pathol. et therap. spec. *Troschel* chir.	*Henning* theor. redit. publ. *Lachmann* Horat. et sem. philol. *H. Rose* chem. organ. *Hotho* aesthet. *Petermann* Turc. ling. element. *Id.* gramm. ling. Copt. *George* hist. philos. *Gumprecht* de charact. petrefact. *Id.* geognos. *Müller* hist. iur. publ. aev. ant. *Ad. Schmidt* hist. vet. Graec. *Schultz* anat. gen. s. histolog. *Id.* introd. in climatol. med. *Wuttig* technolog. chem. *Id.* hylognos.
9 - 11.	. . . .	*Puchta* Inst. *Rudorff* Pand. et ius her. *Göschen* encycl. *Dirksen* Pand. *Schmidt* Instit.	*Iüngken* clinic. chirurg. et ophthalm.	*H. Rose* chem. organ.
10 - 11.	*Hengstenberg* Exod. *Id.* Gen. *Marheineke* theol. pract. *Twesten* epp. Paul. Ap. min. *Benary* Iob. *Vatke* de nonnull. loc. dogm. *Id.* Psalm.	*Homeyer* ius German. priv. *Id.* ius camb. *Göschen* encycl. *Röstell* idem. *Collmann* ius gent. *Häberlin* hist. confoed. German. *Id.* ius publ. *Schmidt* Instit.	*Hecker* pathol. gen. *Schultz* bot. med. et physiol. plant. *Isensee* anthrop. et psychol. physiol.	*Böckh* Sophocl. Oed. Col. et Antig. *Id.* sem. philol. *H. Rose* chem. analyt. part. quantit. *Weiss* crystallograph. *Id.* quaest. mineral. repetit. *Magnus* theor. galvanism. *Althaus* Aristot. doctrin. de civit. *George* logic. et metaphys.
$10\frac{1}{2}$ - 12.	. . . .	. . . .	*Wagner* exerc. clin. med.	

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
11 - 12.	*Neander* ev. Matth. *Vatke* theol. philos. univers. *Vhlemann* intr. in N. T.	*Heffter* ord. iud. *Göschen* histor. iur. Germ. *Richthofen* de ord. territ. *Id.* ius publ. *Röstell* encycl. *Gneist* ius crim. *Id.* proc. crim. *Häberlin* ius gent. *Ihering* hist. iur. Rom. *Id.* de rec. iurisprud. *Schmidt* ius hered.	*Casper* med. for. *Schlemm* de sensuum organ.	*Böckh* art. metror. *Gabler* histor. philos. ant. *Mitscherlich* chem. exper. *Dove* optic. phaenom. *Grüson* geom. et trigon. *Michelet* ius nat. *Poggendorff* hist. univ. phys. *Schubarth* de vap. aquei usu techn. *Althaus* hist. philos. rec. *Id.* hist. phil. univ. *George* psychol. *Hirsch* ius publ. et rem polit. *Märcker* Lucretii de rer. nat. lib.
11 - 12½.	. . . .	. . . .	*Schönlein* exerc. clin. med.	
11 - 1.	. . . .	*Puchta* ius hered. *Gneist* proc. cr.	. . . .	*Alex. Schmidt* hist. aevi rec.
12 - 1.	*Neander* eccl. Christ. hist. in sciogr. *Vhlemann* Ies. vat.	*Rudorff* Pand. et ius her. *Id.* hist. iur. Rom. *Göschen* proc. crim. *Richthofen* ius publ. regni Bor. *Röstell* regim. eccles. *Id.* ius publ. *Dirksen* ius her. *Gneist* proc. civil. *Id.* proc. publ. et or. *Häberlin* hist. iur. Germ. *Ihering* exerc. pract. et repet.	*Casper* art. form. med. conscrib. *Schlemm* osteolog. *Simon* anatom. general.	*Bekker* Thucyd. *Ohm* de maxim. et minim. *Ranke* hist. aev. rec. *Tölken* de scalpt. gemm. *Id.* archaeol. *Weiss* mineral. *Franz* Lysiae orat. *Gerhard* mythol. Graec. *Helwing* de const. regn. Brit. *Heyse* Catulli carm. *Magnus* technol. *Michelet* hist. rec. philos. *Riedel* disciplin. polit. *Geppert* Plauti capt. *Id.* art. metr. Gr. et Rom. *Köhne* nomism. *Märcker* de mali princip. ap. vet. *Nauwerck* exerc. Arab. *Franceson* Cervant.
12 - 2.	. . . .	. . . .	*Ehrenberg* physiol. comp. subtil.	
1 - 2.	*Neander* theol. bibl. not. *Id.* exam. dogm. hist.	. . . .	*Dieffenbach* aciurg. *Hecker* encycl. et methodol. med. *Horkel* physiol. gen. *Reich* de resp. et transp. *Romberg* propaed. clin. et diag. morb. pulm., cord. et nerv. *Id.* prax. med. *Trüstedt* exerc. clin. med. chir. *Gräfe* odontotherap. *Id.* chirurg. gen. et spec.	*Lichtenstein* zoolog. gen. *Erichson* element. hist. nat. *Fabbrucci* Torq. Tass. ep. Hieros. lib. *Solly* Shaksp. Macb. et Othell.
2 - 3.	. . . .	. . . .	*Casper* exercit. pract. med. for. *Dieffenbach* exercit. clin. chirurg. et ophthalm. *Eck* semiot. *Id.* ther. gen. *Froriep* de morb. coxae. *Romberg* propaed. clin. et diagn. morb. pulm., cord. et nerv. *Id.* path. et ther.	*P. Erman* atmosph. meteor. *Erichson* zoolog. *Gerhard* topogr. mon. *Panofka* art. mon. *Schmölders* sel. ex Arab. script. capit.
2 - 4.	. . . .	. . . .	. . . .	*Gerhard* archaeol. *Schubarth* phys. experim.
3 - 4.	*Twesten* de summo bono eiusque elem.	. . . .	*Ideler* diaetet. gen.	*Bopp* gramm. Sanscr. *Id.* Câlidâsi Urvas. *Hagen* instit. ling. Germ. *Ideler* de meth. Ind. temp. divid.

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
3-4.	*Piper* hist. convers. in theol. Protest.	. . . .	. . . .	*Helwing* redit. public. doctrin. *Marx* theor. et prax. cant. *Id.* mod. art. componend. *Encke* de instrum. astron. *Delius* Shakesp. Rom. et Iul. *Id.* gramm. comp. ling. Romanens. *Fortlage* psycholog. *Schmoelders* mythol. Ind.
3-4½.	. . . .	. . . .	*Kranichfeld* exercit. pract. ophthalm.	
3-5.	. . . .	. . . .	*Kluge* fasc. impon. art. *Id.* art. obstetr.	*George* hist. philos. recent.
4-5.	*Iacobi* histor. eccl. part. II.	*Stahl* ius can. *Id.* ius matrim. *Gneist* exam. Pand.	*Busch* de instrum. et mach. obstetr. *Id.* exerc. obst. clin. *Hecker* histor. med. recent. *Ascherson* chir. spec. cap. *Oppert* de cognosc. et cur. morb. syph. *Id.* therap. gen. *Troschel* art. fasc. applic.	*Dirksen* de integr. aequat. diff. *Id.* calc. diff. *Hagen* instit. ling. Germ. *Id.* antiq. Germ. *Huber* Chauc. Canterb. tal. *Id.* Calderon. dram. a secr. agr. *Kunth* elem. bot. *Ohm* dynam. analyt. *Steffens* hodeget. *Id.* psychol. *Beneke* de morb. anim. *Id.* logic. *Helwing* oecon. polit. *Schott* ling. Pers. *Id.* Sin. res gest. *Stuhr* de rat. interpr. mythol. *Id.* myth. Graec. *Guil. Grimm* Gudrun. *I. Grimm* de re litt. Germ. *Beyrich* petrefact. *Curtius* hist. art. Graec. et Rom. *Fortlage* var. ap. var. gent. poes. gen.
4-6.	. . . .	*Lancizolle* constit. imp. Germ.	*Ideler* exerc. clin. circa animi morb.	*Schubarth* phys. experim. *Curtius* Pausan. cap. select.
5-6.	*Theremin* homilet.	*Heydemann* ius her. Bor. et Francog.	*Iüngken* de corp. hum. laes. *Id.* chirurg. gen. et spec. *Wagner* exerc. pract. med. for. *Kluge* exerc. clin. obst. *Kranichfeld* de mutat. liqu. ferment. inebr. *Angelstein* de operat. ophthalm. praest. *Böhm* diagnost. chirurg. *Nicolai* med. forens. c. exerc. pract. *Reckleben* art. veter. *Schöller* tocolog. *Wilde* art. obstetr.	*Dirksen* static. analyt. *Hagen* Nibel. *Kunth* demonstrat. botan. *Ritter* geogr. et ethnogr. Afric. *Ohm* stat. analyt. *Beneke* paedag. *Erichson* entomol. *Schott* ling. Sinic. *Schubarth* phys. experim. *Schelling* philos. revelat. *Cybulski* histor. litt. Polon. *Märcker* rhetor. princ.
5-7.	. . . .	. . . .	. . . .	*Dove* phys. exper. *Franz* disp. phil. *Müller* geogr. As. occid. ant.
6-7.	. . . .	. . . .	*Müller* anatom. pathol. *Mitscherlich* medicam. excit. *Angelstein* ophthalm. univ. et spec.	
6-8.	*Strauss* catech. *Id.* exerc. hom.	*Collmann* disputat.	*Froriep* demonstr. chir. anat. et operat. in corp. mort. inst.	*Dieterici* exerc. et colloq. de admin. re publ. *Gabler* convers. philos.

Horis definiendis.

THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
	Ihering rep. et exam. *Kohlstock* repet. et examinat. *Schmidt* rep. et exam.	*Busch* curs. operat. obstetr. *Ehrenberg* exerc. in microscop. usu phys. *Schultz* excurs. bot. *Froriep* exerc. pathol. anat. in corp. mort. *Angelstein* curs. operat. ophthalm. pract. *Böhm* operat. strabism. et art. tenotom. *Reckleben* morb. animal. dom. contag. et epizoot. ac med. vet. for. *Schöller* curs. operat. obstetric. *Wilde* repetit. de arte obstetr. iunctis exerc. ad machin. instit.	*Gelzer* hist. Brit. *Id.* hist. Germ. *Ranke* exerc. hist. *Franz* inst. ling. Graec. rec. *Grüson* arithm. et algebr. *Klug* entomol. *Magnus* colloq. phys. *Helwing* de omn. discipl. polit. *Pertz* diplom. *A. Benary* ling. Sanscr. Prâcr. Zend. *Cybulski* de Polon. poesi. *Helfferich* hist. philos. rec. *Id.* de indole hui. aev. *Kahle* de iur. nat. *Krüger* syntax. Graec. *Lubbe* planimetr. analyt. *Id.* de sing. math. discipl. *Rammelsberg* metallurg. *Id.* exerc. chem. analyt. *Schmölders* ling. Aethiop. *Sommer* art. naut. *Id.* geom. subterran. *Fabbrucci* curs. ling. Ital. *Id.* ling. Ital. et Gall. *Franceson* ling. Gall. Ital. Hispan. *Solly* ling. Angl.

INDEX
LECTIONVM

QVAE

AVSPICIIS REGIS AVGVSTISSIMI

FRIDERICI GVILELMI QVARTI

IN

VNIVERSITATE LITTERARIA
FRIDERICA GVILELMA

PER SEMESTRE HIBERNVM

A D. XV. M. OCTOBRIS A. MDCCCXXXXIIII.
VSQVE AD D. XV. M. MARTII A. MDCCCXXXXV.

HABEBVNTVR.

BEROLINI
FORMIS ACADEMICIS.

VNIVERSITATIS LITTERARIAE
FRIDERICAE GVILELMAE
RECTOR ET SENATVS.

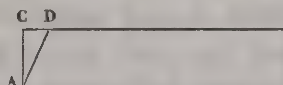
Cum vobis, Commilitones carissimi, ante hos quinque menses ex libris gromaticis Frontini eum locum qui de controversiis agrorum est dimidiatum exhibuerimus, nunc eius alteram partem proponemus, ut quatenus hic mensoriae institutionis auctor primus idemque ceteris liberalius eruditus mensorum officium vel in iudicando vel in advocationibus praestandis cum iure civili coniunctum esse putaverit, paulo plenius et accuratius cognosci possit. Quamquam haec tota ars gromatica tum in clariore luce collocabitur, cum aliquando licuerit omnem istum membranarum vel a nobis vel a Friderico Blumio contractarum fasciculum a collega nostro Adolfo Rudorffio diligenter illustratum doctorum omnium oculis exponere. Nobis interim ad eorum adiuvanda studia, qui mensorum artis quaedam elementa per se cognoscere volent, sufficit unius libelli partem quantum fieri potest integram et a librariorum erroribus purgatam repraesentasse. Nam haec quoque quae subiecimus ad nostra tempora in laciniis et particulatim multisque sui partibus truncata pervenerunt; nisi quod nuper edita fortunae iniuria, haec autem hominum stultitia mutilata sunt. In hac enim posteriore parte nusquam paginarum ordo ut in priore inversus est, neque ex ea praeter aliquot in ipso initio versiculos casu quicquam deperiit: sed hic Agennius Vrbicus unam de subsicivis controversiam propter sua ex rhetoris umbra somnia a proprio loco in alienum transtulit, et post eum alii eo non imperitiores, sed praviore consilio, quae sibi vel discipulis suis non necessaria putarent resecuerunt. Hoc ita esse cum ipsa res docet, tum alius quidam scriptor confirmat, qui cum ad primum Frontini librum illustrandum praeter scholica studia paucis quibusdam gromaticorum libris uteretur, ex hac quoque Agennii et Frontini parte non solum multa in libris Arcerianis item servata adfert verbis tamen subinde mutatis, sed etiam, praeter alia quibus locum suum opinando adsignavimus (p. 8, 1-5. 9, 5. 6. 13-17), quaedam artissimo sententiarum vinculo cum Arcerianis

conexa exhibet (p. 3, 26 - 4, 3. 4, 18. 19. 7, 22 - 24. 8, 29 - 9, 4). Ex quo apparet hunc scriptorem libro Agennii, quem ipse Frontino adscribit (p. 51, 20 Goes.: conf. p. 84, 4), integriore usum esse, in Arcerianis autem exemplaribus ex posteriore parte nihil nisi decerptas Frontini et Agennii sententias superesse; cum contra in priore Arcerianum exemplar paginas quidem integras exhibeat, sed perverso ordine positas et ex modicae magnitudinis libro paucas. Itaque Frontinianae disputationis reliquiae eo inter se differunt, quod haec quae nunc damus capitibus imperite excerptis constant, priorum maiorem partem paginae aliquot vagae et ipsis orationis membris mutilatae faciunt. (*) Illud autem utriusque partis commune est, quod et discoloribus Agennii pannis interpolatae sunt et librariorum mendis deformatae incredibilibus. Et Frontinum quidem nobis satis cognosse videmur hactenus ut non concedamus nos ullum eius verbum delevisse: ceterum sicubi in contrariam partem peccasse arguemur, minus fortasse repugnabimus: certe in prioribus ipsi confitebimur nos verba quaedam Agennii Frontino tribuisse, quae p. 9, 10 ita scripta edidimus, *nullo alio statu ad litem deduci debet quam ut de loco agatur.* In vitiis tollendis et nos quam potuimus operam posuimus, et Huschkii Rudorffiique ingeniis egregie adiuti sumus iis locis quibus eorum nomina adscripsimus; non quod iidem viri doctissimi non eorum quae sine auctore dedimus multa quomodo scribenda essent intellexissent (sunt enim in his quae Turnebus et Rigaltius iam occupaverint): sed taedebat nos, et aliquando periculosum est, ubi ad res ac sententias percipiendas omnes animi vires contendere oporteat, in minimis quibusque ad schedas librosque recurrere: neque in emendatiunculis, iis praesertim quae neminem rerum peritum praeterire possint, hominum intellegentium et proborum existimatio vertitur.

(*) In his omnibus scribendis notam cavere voluimus viri illustris atque in nos benevolentissimi, qui postquam olim magna multa movit et gravissima monstra delevit, nunc inter senilia studia in provida iuniorum curatione et in pravis rerum vocabulis, quibus vel iuris periti vel grammatici utuntur, exagitandis requiescere videtur. Is enim nobis, cum in superiore prohoemio *librorum fragmenta* dixissemus, pravam saeculi consuetudinem exprobravit. Cui optimo viro fideliter et recte monenti obtemperare quam cum vulgo in adsueta neglegentia perseverare maluimus: quid enim sane perversius cogitari potest, quam siquis, sicut panes aut lapides aut subsellia vel remos vel ipsa navigia, ita libros chartasve frangi posse putet? nisi quod etiam multo magis ridiculi sumus, cum *scriptorum* quoque et *poetarum*, scilicet fractorum, *fragmenta* colligimus.

. . . .

A 163 *B* 1 *ad lu*|cum Feron*iae* Augustinorum iuger*a* M. haec in discrim*en si* uenerunt, omnia p. 65 Goes.
supra dicta conuenienter habere debent, u*t* illa si*n*t quae secundum forma*m* propo-
nuntur. . . . . geminu*s* in prouinciis modus ab alio poss*i*-
detur, ab alio ne quidem simplex. quem admodum autem fieri sole*at*, tractare non
alienum iudico. potest enim fieri ut illa mille iugera secundum ordinationem *men-*
*so*ris a luco quidem incipiant, *a*t in diuers*a* region*e*. quod fals*u*m manifest*o* appa-
B 2 ret: sed in de|monstratione inperitis obscurissimum est dinoscere an secundum for-
mam regio conueniat praesens, *si ut* aquae diffusae regiones pareant et argu-
mentis aut arborum aut aliarum rerum careant; sicut in Africa, ubi spatiositas et
inundatio camporum eius modi controuersias facillime in errorem deducit. quod
si eadem mille iugera, in eodem sane loco *quo* forma *in*dic*a*t, cohibitis angulis

B 3 in re presenti minoribus lineamentis deformentur, ut modum non expleant, se|quitur
falsum futurum, quando nihil amplius demonstrationi quam locus conueniat, et spe-
cie disconueniente, uelut AD pro CA scripta, modus *i*tem disconueniat. *at* si in eo- p. 66
dem loco ueli*m* eadem mille iugera aliis lineamentis describere, conuenient quidem
A 164 mille iugera, et ad lucum Feroniae | esse conueniet, sed specie disconueniente inter
B 4 peritos manifeste falsum apparebit. * | conuenire autem omni*no in* restitutione forma-
rum omnia debent, ut secundum signa in formis nominata locus quicumque erat res-
tituatur, aut artificio signorum loca requirantur, si eri*n*t, ut frequenter euenit, tur-
bata. *ea* docere nos angulorum positiones poterint. sic erit ut et artis sinceritas
seruetur et ordo ueteris adsignationis non praetermittatur.

B 5 *De proprietate agitur plurimum iure ordinario, neque e*st* hic mensurarum
interuentus, nisi *cum* queritur quatenus agatur.

(*AB*) Proprietas *non* uno genere uindicatur. |

G 27 Nam ubi mons fuit proximus asper seu sterelis, super quo fundi constitui p. 55
nequiuerunt, aut forte aquae inopia habitatio hominibus prorsus negata est, siluae

1. Cum *per* omnium *AB conf. v.* 6 *et* 17. agustinorum *A*. *Colonia Iulia Felix Luco Feronensis est in Orellii inscript.* 4099. iuger*um* haec *AB*. discrim*ine se* uenerunt *AB*. 2. debentu*r* illa s*i*t *AB*. form*a AB*. 3. geminus *Huschkius: memini AB*. posse*de*tu*r A et pr B*, possederetur *corr B*. 4. quedem semplex *A*. sole*t* a*c AB*. 5. iudic*io AB*. *sermon*is *AB*. 6. *et* in diuersa*m* regione*m AB*. fals*a*m manifest*um AB*. 8. *i*taquae *A*, *i*taq. *B*. diffuse *B*. 11. quo *om AB*. forma*m* de (dictat *B et corr A*) *AB*. 12. *ubi diagramma posuimus, AB habent* nihil deest 13. lin*i*amentis *B*. 15. species, *omisso* disconueniente, *pr B*. pro *centa* adscripta *AB*. *autem AB*. *ut A*, *aut B*. 16. ueli*t in AB*. aliis lin*i*amentis *usque ad* mille iugera *corr B om pr* d*i*scribere *AB*. 17. speciae *A*. 18. omni *homini AB*. 20. eri*t AB*. 21. ea *addidimus*. 23. propie-tate *A*. *enim AB*. 24. *con*queritur *B*, *con*qu*i*ritur *A*. 25. propietas *A*. non *om AB*.

G tamen dum essent glandiferae, ne earum fructus perirent, diuiso monte particulatim
datae sunt proprietates quaedam fundis in locis planis et uberibus constitutis, qui
AB paruis *flum*inibus stringebantur. | *et* sunt plerumque agri, ut in Campania in Sues- p. 66
A 165 *B* 6 sano, culti, qui habent in monte Mas*s*ico plagas siluarum determinatas: * | nam et
(*G*) formae antiquae declarant ita esse | adsignatum, quoniam solo culto nihil fuit silue-
stre iunctum quod adsignaretur.

Relicta sunt et multa loca quae ueteranis data non sunt. haec uariis appel-
lationibus per regiones nominantur: in *E*truria communalia uocantur, quibusdam
G 28 prouinciis pro indiuiso. | haec fere pascua certis personis data sunt depascenda tunc p. 67. 86
B 7 cum agr*i* adsignati sunt. haec pascua multi per *in*potentiam inuaserunt | et colunt:
et de eorum proprietate solet ius ordinarium moueri, non sine interuentu mensura-
(*G*) rum, quoniam demonstrandum est quatenus sit adsignatus ager.

N*am* per emptiones quasdam solet proprietas quarundam possessionum ad
priuatas personas pertinere. quae iure magis ordinario quam mensuris explicantur.

G 28 Nunc ut ad publicas personas respiciamus, coloniae quoque | loca quaedam
B 8 habent adsignata in alienis finibus, quae loca solemus praefecturas appellare. * | so-
lent et priuilegia quaedam habere benefici*o* principum, ut longe [et] semotis locis
(*AB*) saltus quosdam reditus causa acceperint. * | sunt et alie proprietates quae municipiis
(*G*) *AB* a principibus sunt concessae. | *

A 167 *B* 10 De possessione * | plurimum inter*di*cti formula litigatur. de qua et in supe- p. 68
(*AB*) riore parte meminimus: ideoque non puto eam iterum retractandam.

A 169 *B* 14 De allubione * . . . . p. 69
in hac controuersia plurimum sibi uindicat ius ordinarium. agitur enim de eo solo
quod alluat flumen, et subtiles intro ducuntur questiones, an ad eum pertinere de-
beat cui in altera ripa recedente aqua solum creuit, *an* hic qui aliquid agri sui de-
siderat transire et possidere ill*ud* debeat quod flumen reliquid. nisi quod illud sub-
B 15 tilissime p*r*ofertur, | *quod is* solum *a*misit, non statim transire in alteram ripam, sed
abductum esse *e*t elotum. et illud, contra uicinum longe dissimilem agrum habere;
quod hic forte cultum et pingue solum amiserit, aput illum autem harenae lapides

3. f*u*nibus *G.* et sunt . . . culti] nam et insuessano culti sunt *G.* e*a* *AB.* 4. habeant *A.* mar*i*co *ABG.* 5. antique *AG.* siluestrae *AB.* 8. per region*ibus* *A.* e*a*truria *A*, *a*etruria *B.* 9. indiuis*a* *AB.* tunc . . . pascua] sed in communi quae *G.* 10. e*u*m agr*um* *AB.* per potentiam *ABG.* 11. et *om* *G.* propriaetate *A.* ius ordinarium solet *G.* non sine *AB*, atque *G.* 12. quoniam . . . quatenus] demonstratur ut *G.* adsignatum *A.* 13. n*o*n *AB.* propriaetas *A.* possessionem *B.* 14. priuatas *add Rudorffius.* 15. 16. | habent assignata in alienis finibus quaedam loca quae solemus *G.* 17. benefici*a* *ABG.* ut *B*, et (u) *A*, quod *G.* semotis *Palatinus*, remotis (si) *A*, remotis *BG.* 18. saltos *G.* accipe-runt *G.* 20. inter*i*ecti *AB.* f*u*rmula *A.* *conf.* *p.* 51-54 *B*, 79. 80 *Goes.* 23. con-trouersi*am* *A.* 24. flum*em* *A et pr B.* 25. an *om* *AB.* 26. transsire *B.* ill*a* *AB.* qu*o* flumen *B.* subtilissimae *B*, subt*u*lissime *A.* 27. per*f*ertur *cuius* solum *m*isit *AB.* 28. esset *AB.* 29. pingu*a*e *AB.*

AB et limum abluuio inuectum remanserit. illud praeterea, quod finem illis semper
A 170 aqua fecerit et nunc quoque | facere debeat.

Sunt et multi *casus* de quibus subtiliter tractatur: sed nec uno tantum ge-
B 16 nere per alluuionem flumina possessoribus iniurias faciunt. sicut | Pa*d*us relicto al-
beo suo per cuiuslibet fundum medium inrumpit et facit insulam inter nouum et
ueterem alueum. ide*o* de h*ac* re tractatur, ad quem pertinere debeat illud quod
reliquerit; cum iniuriam proximus possessor non mediocrem patiatur, per cuius so-
lum amnis publicus p*er*fluat. nisi quod iuris periti aliter interpraetantur, et negant
illu*d* solum quod solum p. R. coepit esse, ullo modo usu capi *a* quoquam morta-
B 17 lium posse. et est ueris*simum*. ita neuter possessor excedere finem | illum ueteris
G 29 *a*quae ullo iure potest aut debet. | hae quaestiones maxime in Gallia to*ga*ta mouen- p. 57. 70
tur, quae multis contexta fluminibus inmodicas Alpium niues in mare transmittit et
(*G*) subitarum regelationum repentin*a* inundation*e* patitur | iniurias.

Quaeritur tamen qualia *et* quanta sint flumina in quibus alluuio obseruari
debeat. nam et iure continetur nequis ripam suam in iniuria*m* uicini munire uelit.

Multa flumina et non mediocria in adsignationem mensurae antiquae cecide-
B 18 runt: nam et | deductarum coloniarum formae *in*dicant; ut multis fluminibus nulla
(*A*) latitudo sit relicta. sequitur in his fluminibus artem mensoriam aliqu*em* locum | sibi
uindicare, qua*tenus* acto limite accepta finiatur, qu*a* uel aqua*m* uel agrum uel utrum-
que habere debeat unus. fuit enim fortasse tunc ratio non simplex, qua deberet quis
qu*i*d deductorum etiam *a*qua*e* accipere. primum quod exiguitas agrorum conditorem
ita suadebat. deinde *quod* non erat ingratum possessori proximum esse *a*quae com-
B 19 modo. tertio | quod, si sors ita tulerat, aequo animo ferendum habebat. in his agris
exigitur fere mensura secundum postulationem *aeri*s formarumque. quo pertica ceci-
dit, eatenus acceptae designantur.

Vide*b*imus an inter mensores et iuris peritos esse de hoc quaestio debeat,
cursum an pe*rtica*m *sequamur*, si qua usque potuit ueteranis est adsignatum. scio in
Lusitania, finibus Emeritensium, non exigu*u*m per mediam coloniae perticam *i*re flu-
B 20 men Anam, circa quod agri sunt adsignati qua usque | tunc solum utile uisum est.
propter magnitudinem enim agrorum ueteranos circa extremum fere finem uelut ter-
minos disposuit, paucissimos circa coloniam et circa flumen A*nam*: reliquum ita re-

2. aque *A*. 3. casus *addidimus*. tracta*ret* *A*. 4. pa*l*us *AB*. 6. ide*m* de hoc *AB*. tract*u*r *A*. 7. possor non mediocre*s* *A*. 8. p^r efluat *A*, pra*e*fluat *B*. 9. illu*m* *AB*. a*t* *AB*. 10. ueri (u*i*ri *A*) *simile* *AB*. *correxit Huschkius*. exc*i*dere *A*. 11. ad*q*ue *AB*. haec *G*, haec *in litura corr B*. to*t*a *ABG*. 12. nibes *A*. transmit*t*et *AB*. 13. r*e*le-gationum *AB*. repentina*s* inunda*t*ione*s* (-nis *B*) *ABG*. 14. e*t* *om* *AB*. 15. et *om* *A*. contenetur *A*. iniuri*a* *AB*. munere *A*. 16. adsignation*e* *B*. anti*q*ue *A*. 17. i*ta* dicant *AB*. *correxit Huschkius*. 18. reli*t*ta *AB*. mens*u*riam *A*. aliqu*od* *AB*. 19. qua*ndo* *ex* *B*. quae uel aqu*a* *B*. 21. quod *B*. *quam* *B*. 22. quod *addidimus*. adq. *B*. 24. ei*us* *B*. 26. uide*r*imus *B*. 27. pra*e*tium *etiam* *B*. *correxit Rudorffius*. us-quae *B*. 28. exigu*am* *B*. *prae* flum*i*na nam *B*. 31. flumi*na* *B*.

BG manserat, ut postea repleretur. nihilo minus et secunda et tertia postea facta est
adsignatio: nec tamen agrorum modus diuisione uinci potuit, sed superfuit inad-
G 29 signatus. in his agris cum subsiciua requirerentur, | inpetrauerunt possessores a prae- p. 57. 71
B 21. (*G*) side prouinciae eius, ut aliquam latitu|dinem An*ae* flumini daret. | quoniam subsi-
ciua quae quis occupauerat redimere cogebatur, iniquum iudicatum est ut quisquam
amnem publicum emeret aut sterilia quae alluebat: modus itaque flumi*ni* est cons-
G 29 titutus. hoc exempli causa regerendum existimaui. | nam et in Italia Pisauro flumini
(*G*) latitudo est adsignata eatenus qua usque adlababat.

B 22 De iure territorii controuersia * | non tantum inter res publicas sed et in-
A 171 ter | rem p. et priuatos exercetur, nec tantum iure ordinario sed et arte mensoria
conponitur.

Inter res p. autem controuersiae eius generis mouentur, ut qu*ae*dam sui ter-
ritorii iuris esse dicant, quamuis sint intra aliaenos fines, munificentiamqu*e* coloniae
B 23 aut municipio ex his loc*is* | deberi defendant. sed *h*aec quaedam coloniae aut bene-
G 30 ficio conditorum perceperunt, | ut Tudertini, aut postea aput principes egerunt, ut p. 58
Fanestres, ut incolae, etiam si essent alienigenae, qui intra territorium colerent,
(*G*) *om*nibus hon*e*ribus fungi in coloni*a* deberent. hoc Fanestres nuper inpetrauerunt, |
Tudertini autem benefici*o* habent conditoris.

Inter res p. et priuatos non facile tales in Italia controuersi*ae* mouentur, sed
B 24 frequenter in prouinciis, praecipue in Afri|ca, ubi saltus non minores habent pri-
uati quam res p. territoria: qui*n* immo multi*s* saltus longe maiores sunt territoriis:
habent autem in saltibus priuat*i* non exiguum populum plebeium et uicos circa uil-
lam in modum muni*tio*num. *tum* r. p. controuersias de iure territorii sol*ent* mouere, p. 72
quod aut indicere munera dicant oportere in ea parte soli, au*t* legere tironem ex
B 25 *A* 172 uico, aut uecturas aut copias deuehendas indicere * | eis locis quae loca re*s* p. ad-
serere conantur. eius modi lites non tantum cum priuatis hominibus habent, sed et
B 26 plerumque cum Caesare, *qui* in prouincia non exiguum possidet. * |

A 167 *B* 10 *B* 11 De subsiciuis * | maximae controuersiae agitantur. cum *eni*m adsignatio in p. 68
A 168 agro adsignato fieret, non potuit omn*is* modus intra IIII limites ueteranis | adsignari.*
in his subsiciuis quidam iterum miserunt quibus agri adsignarentur, quidam et sub-

3. presid*æ* prouin*t*iae *ut G.* 4. an *B*, *om G.* 6. flum*i* *B.* 7. re*i*gerendum, *rec alii* referendum, *B.* pisaurum flumini *G.* 8. e*i*tenus *pr B.* qu*o* usque a*llue*bat *G.* 10. art*em* *AB.* mens*u*ria *B*, mens*u*ria*m* *A.* 12. qu*i*dam *AB.* 13. *quoque* *AB.* 14. lo*cus* *AB.* ae *A et pr B*, aec *corr B.* 15. perc*i*perunt *A.* tude*s*tini *A et pr B*, tude*tt*ini *corr B.* aut postea *AB*, qui *G.* utfanes tres incolae si *G.* 16. ali*ae*nig*i*nae *A.* *in*colerent *G.* 17. *alii hominibus* *AB*, *om G.* honoribus *ABG. correxit Rudorffius.* coloni*am* *AB*, colonia *non G.* *sed* fanes tres *hoc postea* impetrauerunt *ut eis liceret fungi honoribus G.* fanestr*as* *A.* 18. benefici*um* *AB.* conditores *A.* 19. controuersia*s* *AB.* 20. praecipuae *AB.* 21. qu*i* *AB.* mult*i* *AB.* 22. priua*tis* *AB.* 23. muni*cipiorum* *AB.* tum *addidimus.* territor*i* *A.* solet *AB.* 24. aut*em* *AB.* 25. re*b*. p̄. *AB.* 27. qui *om AB.* 28. ag*a*ntur *A.* *autem* *AB.* 29. om*nes* *AB.*

A B 12 siciua colon*ii*s concesserunt. ideoque semper hoc genus controuer|siae a rebus publicis exercentur. per longum enim tempus att*i*gui possessores uacantia loca quasi inuitante otiosi *soli* oportunitat*e* inuaserunt et per longum tempus inpune commal*lea*uerunt. horum subsiciuorum multae res p. etiam si sero mensuram repetierunt, non minimum aerario publico contulerunt. pecuniam etiam quarundam coloniarum imp. Vespasianus exegit, quae non haberent subsiciua concessa: non enim fieri po-
B 13 terat ut solum | illud quod nemini erat adsignatum, alterius esse posset quam qui poterat adsignare. non enim exiguum pecuniae fisco contulit uenditis subsiciuis. sed posquam legationum miseratione commotus est, quia quassabatur uniuersus Italiae possessor, intermisit, non concessit. aeque et Titus imp. aliqua subsiciua in Italia recollegit. praestantissimus postea Domitianus ad hoc beneficium procurrit et uno p. 69
edicto totius Italiae metum liberauit.

B 14. (AB) Haec controuer|sia numquam a priuatis exercetur.

A 172 B 26 De locis publicis * . . . . p. 72

A 173 Sunt autem loca publica haec quae inscribuntur ut SILVAE ET PASCVA PVBLICA AVGVSTINORVM. haec uidentur *n*ominibus data; quae etiam uendere possunt.

B 27 Est alia inscribtio, qua*e* diuersa significati*one* uidetur esse, in quo loco | inscribitur SILVA ET PASCVA, aut FVNDVS SEPTICIANVS, COLONIAE AVGVSTAE CONCORDIAE. haec inscribtio uidetur ad personam coloniae ipsius pertinere, *ne*que ullo modo ab*a*lienari posse a *re* public*a*. item siquid in tutelam aut templorum publicorum aut
(AB) balneorum adiungitur.

G 32 Sunt siluae de quibus lignorum *crem*ia in lauacra publica ministranda cae- p. 60
duntur. sunt et loca publica quae in pascuis sunt relicta quibuscumque ad urbem uenientibus peregrinis.

AB Habent et res p. loca suburbana inopum funeribus destinata, quae loca culinas appellant. habent et loca noxiorum poenis destinata. ex his locis, cum sint p. 73
B 28 suburbana, sine ulla religionis reuerentia solent priuati aliquid usurpare et hortis |
(G) suis adplicare. | de his locis, si r. p. formas habet, cum controuersia mota est, ad
(A) | modum *mensor* locum restituit: sin autem, utitur testimoniis et quibuscumque potest
(B) argumentis.

1. colon*is* *AB*. 2. atti*n*gui *AB*. 3. in*r*itante *AB*. soli *addidimus*. oportunitate*m* *AB*. inu*en*erunt *A*. comma*lu*erunt *AB*. 4. subsiciuorum subsiciuorum *bis* *AB*. 5. nomi*nu*m *A*. in italia *post* contulerunt *supra scriptum A*. 6. ex*i*git *AB*. haber*unt* *AB*. 8. u*i*nditis *A*. 9. miseratione*m* *B*. 10. non *bis* *A*. 12. li*u*erauit *A*. 13. ha*e* *B*. exercetur. Postea domitianus ad hoc beneficium procurrit et uno edicto suscem *A*. 15. scribuntur, *omisso* ut, *Boethius p.* 1538. 16. nominibus *Rudorffius*: *h*ominibus *AB*. 17. qu*a* *AB*. significati*o* *AB*. 19. *qui AB*, que *Boethius*. ab*l*ienari *AB*. alienari (*vel* alienare) nequeunt et possident tutelam aut templorum publicorum aut balnearum *Boethius*. 20. a re*i* publica*e* *AB*. item siquid *supra scripta AB*, *et quidem A alia manu*. aute*m* templorum *A*. 22. co*p*ia *G*. 25. Sunt in suburbanis loca publica inopum destinata funeribus *G*. colli*na* *Boethius*. 26. habent *AB*, sunt *G*. 27. et *AB*, atque *G*. 29. 30. *ima pars paginae* 173 *A recisa*. 29. mensor *om B*.

G 32 Sunt autem loca publica coloniarum, ubi prius fuere conciliabula et postea p. 60
sunt in municipii ius relata. sunt et alia loca publica quae praefecturae appellantur.
G 32 *Nam et ubi uis aquae alueo Tiberis prominentem modo insulam fecit, lo-
cus est publicus, si siluae etiam sunt iuxta hunc alueum suis circum datae termini-
(G) bus, quae communalia nominantur.

A 174 B 28 *Loca autem relicta et extra clusa non sunt nisi in finibus coloniarum, ubi p. 73
adsignatio peruenit usque qua cultum fuit, quatenus ordinatione centuriarum inter-
B 29 missa | finitur. ultra autem siluestria fere fuerunt et iuga quaedam montium, quae
G 33 uisa sunt finem coloniae non sine magno argumento facere posse. | ergo fines colo- p. 61
niae inclusi sunt montibus. propter quod haec loca, quod adsignata non sint, re-
licta appellantur; extra clusa, quod extra limitum ordinationem sint et tamen fine
cludantur. haec plerumque proximi possessores inuadunt et opportunitate loci inui-
(G) tati agrum optinent: cum his controuersiae a rebus publicis solent moueri.

A 175 B 30 De locis sacris et religiosis * primum * quaeritur an ea loca ulla modo usu
capi possint: deinde, quatenus possunt, secundum locum habent mensurae.

Locorum autem sacrorum secundum legem populi Rom. magna religio et
custodia haberi debet: nihil enim magis in mandatis etiam legati prouinciarum acci- p. 74
B 31 pere solent, | quam ut haec loca quae sacra sunt custodiantur. hoc facilius in pro-
uinciis seruatur: in Italia autem densitas possessorum multum inproue facit et lucos
sacros occupat, quorum solum indubitate p. R. est, etiam si in finibus coloniarum
aut municipiorum. de his solet quaestio non exigua moueri inter r. p. et priuatos.

Sed et inter res publicas frequenter eius modi contentio agitatur de his lo-
cis in quibus conuentus fiunt maiores et aliquod genus uectigalis exigitur.

B 32 Nam et de aedibus sacris, | quae constitutae sunt in agris, * similes * ori-
untur quaestiones; sicut in Africa inter Adrumentinos et Tysdritanos de aede Mi-
neruae, de qua iam multis annis litigant.

Sunt et loca sacra quae re uera priuatis finibus rei p. coloni debent. haec
A 176 plerumque interuentu longe obliuionis casu a priuatis optinentur, | quamquam in ta-
(AB) G 33 bulariis forme eorum plurimae extent. | si enim loca sacra aedificabantur, quam ma- p. 61
xime apud antiquos in confinio constituebantur, ubi trium uel quattuor possessio-
num terminatio conueniret. et unus quis possessor donabat certum modum sacro

3. aluei G. populi romani tantum G. 4. si om G. hoc alueo G. 5. casalia G. non utuntur G. correxit Rigaltius. 7. utque A et pr B. ordinatio AB. 10. propterea haec G. non sit AB. 11. et extraclusa G. ordinationes G. 12. cluda^n^tur A, cludatur B. opportunitatem AB, oportunitate G. inritati AB, irritati G. 15. possit B. possint AB. 16. locurum A. 19. densisas A. locus sacrus A. 20. occupant AB. 22. contentio Rudorffius: sententia AB. agitantur B. 23. uectigales A, uettigales B. 24. Nam om B. hedibus B, hedebus A. 25. adsdrumentinos A. tysdrytanos A, tisdytranos B. minerbe A. 27. bera a pribatis A. pr̄. coli AB. 28. interuento AB. oblibionis A. causa A, om B. 29. furme A. earum AB. maximae G.

G illi ex agro suo, et quantum donasset scripto *san*ciebat, ut per diem sollemnitatis
eorum priuatorum agri nullam molestiam inculcantis populi sustinerent. sed et si-
quid spatiosius cedebatur, sacerdotibus templi illius proficiebat. in Italia autem multi
* templorum loca occupauerunt et serunt. *

G 34 Nam lucos frequenter in trifinia et quadrifinia inuenimus, sicut in suburba- p. 62
(G) AB nis et circa publica itinera constitut*a* Moes*ilea**. | haec maxime aut in loco urbis
aut suburbanis locis a priuatis det*i*nentur.

B 33 De aqua plubia arcenda controuersia * | per regiones uari*i*s generibus exer-
cetur. * in Italia [aut quibusdam prouinciis] non exigua est iniuria, si in alienum
B 34 agrum aquam inmittas; in prouin|cia autem Africa, si transire non patiaris.

A 177 Eiusdem | condicionis est controuersia de cloacis ducendis et fo*s*sis caecis. p. 75
(AB) quod totum, nisi per finem agatur, ad ius ordinarium pertinet.

G 34 Si aqua ex pluuia collecta riuum fecerit per longinquitatem temporum, et p. 62
ut solet *f*ieri, ripam ex utraque parte mediam secans erexerit, et hoc *ci*tra fines al-
terius; dumque riuus ille *liti* includitur, possessor uicini agri calumniose sibi uelit
fines ad riuum usque defendere, non mediocris exinde controuersiae genus exoritur:
(G) sed hoc mensoris est peritia finiendum.

AB De itineribus * quaestio multipliciter tractatur.

Nam in agris centuriatis excipitur limitum latitudo causa itineris: sed cum
B 35 illi recturas suas per qualiacumque loca extendant, hoc | est qua ratio dictauit, per
*cl*iuia et montuosa, qua iter nullo modo fieri potest, quae loca fortasse possessor*i*
siluae causa sint utilia, horum loco non inique, per qua*e* poss*i*t loca commod*e* *iri*,
iter commutant.

A 178 Nam quae sit condicio itinerum, | non exigua iuris tractatio est. agitur enim
utrumne actus sit an *iter an* ambitus. per quae loca quid liceat populo, iure con-
tinetur.

1. sanciebat *Scriverius: fa*ciebat *G.* 3. cædebatur *G.* 6. constitut*um esse G.* 7. detenentur *AB.* 8. pub*l*ia *B.* uar*i*s *AB.* 11. fosis *AB.* caesis *A.* 14. fieri *Goesius:* uideri *G.* *intra G.* 15. l*imite G.* 18. multiplice*tur A.* 19. iteneris *A.* 21. d*i*uia *AB.* possessor*es AB.* 22. qua*m* posse*t* loca commod*iora AB.* 24. itenerum *A.* 25. act*u A.* an i*nt*er ambitus *AB.* contenetur *A.*

P. P. die XXVII. m. Iulii a. MDCCCXLIV.

LECTIONES.

I. ORDINIS THEOLOGICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

E. G. HENGSTENBERG, Dr.

I. Publice historiam passionis et resurrectionis D. N. Iesu Christi secundum IV Evangelia explicabit d. Sat. h. IX-XI.

II. Privatim 1) Introductionem in libros V. T. tradet quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Iesaiae vaticinia explicabit quinquies p. hebd. h. X-XI.

PHIL. MARHEINEKE, Dr.

Privatim 1) Theologiam dogmaticam quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Principia theologiae moralis et dogmaticae quinquies p. hebd. h. X-XI. tradet.

A. NEANDER, Dr.

Privatim 1) Ethicen Christianam tradet quater vel quinquies p. hebd. h. XI-XII. 2) Evangelium Ioannis interpretabitur, historiaque passionis Iesu Christi secundum IV Evangelia addenda interpretationem Evangelii Matthaei praecedente semestri datam supplebit, sexies p. hebd. h. XII-I. 3) Dogmatum Christianorum historiam enarrabit quinquies p. hebd. h. I-II. 4) Conversatorium theologicum moderari perget.

F. STRAVSS, Dr.

I. Publice 1) Homileticen tradet d. Ven. h. VI-VII. vesp. 2) Exercitationes homileticas moderari perget d. Lun. h. VI-VIII. vesp.

II. Privatim doctrinam pastoralem et liturgicen docebit quater p. hebd. d. Mart. et Iov. h. VI-VIII. vesp.

A. TWESTEN, Dr.

I. Publice bibliologiam s. doctrinam de scriptura sacra dogmaticam tradet d. Mart. et Ven. h. X-XI.

II. Privatim 1) Theologiam dogmaticam docebit sexies p. hebd. h. IX-X. 2) Dicta N. T. de rebus divinis classica interpretabitur d. Lun. Merc. et Sat. h. X-XI.

III. Privatissime et gratis exercitationes repetitorias et conversatorias instituet ad theologiam dogmaticam pertinentes d. Mart. et Ven. h. III-IV.

2. *Professoris honorarii.*

F. THEREMIN, Dr.

Privatissime et gratis societatis homileticae studia moderari perget.

3. *Professorum extraordinariorum.*

F. BENARY, Dr.

I. Publice de Pentateuchi origine disseret d. Sat. h. IX-XI.

II. Privatim 1) Grammaticam linguae Hebraicae docebit, adiunctis interpretandi exercitationibus, quinquies p. hebd. h. IX-X. 2) Genesin explicabit quinquies p. hebd. h. X-XI.

F. PIPER, Lic. Prof. des.
I. Publice antiquitates ecclesiasticas docebit d. Lun. et Iov. h. III-IV.
II. Privatim historiae ecclesiasticae partem priorem tradet quinquies p. hebd. h. XI-XII.

I. C. W. VATKE, Lic. Prof. des.
I. Publice de principiis theologiae ethicae disseret d. Sat. h. XI-XII.
II. Privatim 1) Vaticinia Iesaiae interpretabitur sexies p. hebd. h. X-XI. 2) Introductionem in libros V. T. docebit quinquies p. hebd. h. XI-XII.

F. VHLEMANN, Dr. Prof. des.
I. Publice cum commilitonibus de Psalmis difficilioribus disseret, eosque in interpretandis his carminibus exercebit Latino sermone usurus bis p. hebd. h. X-XI.
II. Privatim Psalmos interpretabitur quater p. hebd. h. X-XI.

4. *Privatim docentium.*

GVIL. CHLEBVS, Lic.
I. Gratis conversatorium, in quo quaestiones ad quamlibet statisticae ecclesiasticae partem pertinentes tractentur, proponet d. Merc. h. IV-V.
II. Privatim statisticen ecclesiasticam Europae tradet quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V.
III. Privatissime repetitorium de historia ecclesiae vel dogmatum Latino sermone habendum offert horis definiendis.

H. G. ERBKAM, Lic.
I. Gratis exercitationes exegeticas de epistola ad Hebraeos horis definiendis instituet.
II. Privatim 1) Historiae ecclesiasticae primam partem exponet sexies p. hebd. h. VIII-IX. 2) Epistolam ad Romanos interpretabitur quinquies p. hebd. h. XII-I.

I. L. IACOBI, Lic.
I. Gratis Ebionitarum et Gnosticorum systemata exponet die Sat. h. XI-XII.
II. Privatim 1) Historiae ecclesiasticae partem priorem (usque ad Gregorium VII.) enarrabit quinquies p. hebd. h. III-IV. 2) Historiam ecclesiae universalem et dogmatum repetituris auxilio erit horis definiendis.

H. REVTER, Lic.
I. Gratis historiam theologiae aetatis recentioris exponet d. Sat. h. IV-VI.
II. Privatim 1) Historiae ecclesiasticae partem priorem (usque ad Gregorium VII.) sexies p. hebd. h. III-IV. exponet. 2) Historiae ecclesiasticae partem posteriorem a Gregorii VII. aetate usque ad nostra tempora quinquies p. hebd. h. IV-V. tradet.

II. ORDINIS IVRIDICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

A. W. HEFFTER, Dr.
I. Publice de arte forensi adiectis eius generis disputationibus disseret d. Sat. h. XI-XII. Accedent exercitationes privatissimae trinis p. hebd. horis.
II. Privatim 1) Ius gentium ter d. Lun. s. Merc. h. VIII. et d. Sat. h. VIII-X. 2) Ius ecclesiasticum quater a d. Mart. ad d. Ven. h. IX-X. 3) Processum criminalem quater iisdem dieb. h. X-XI. tradet.

C. G. HOMEYER, Dr.

I. Publice de re iudiciaria veterum Germanorum disseret d. Merc. h. XI-XII.

II. Privatim 1) Ius Borussicum quinquies p. hebd. h. X-XI. tradet. 2) Historiam iuris et imperii Germanici d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. enarrabit.

C. G. DE LANCIZOLLE, Dr.

I. Publice de fontibus et subsidiis iuris publici Germaniae d. Merc. h. VIII-IX. disseret.

II. Privatim ius publicum Germaniae quinquies p. hebd. h. IX-X. docebit.

G. F. PVCHTA, Dr.

I. Publice selecta digestorum et codicis Iustiniani capita interpretabitur d. Merc. XII-I.

II. Privatim 1) Pandectas ad secundam libri sui editionem (1844) quinquies p. hebd. h. IX-XI. semel h. XII-I., iuncta in iuris quaestionibus solvendis exercitatione, docebit. 2) Ius hereditarium ter dieb. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. tradet.

A. A. F. RVDORFF, Dr.

I. Publice locos difficiliores digestorum interpretari perget d. Merc. h. XII-I.

II. Privatim 1) Institutiones et antiquitates iuris Romani sexies h. IX-X. 2) Historiam iuris Romani quater h. X-XI. 3) Processum communem et Borussicum quater h. XII-I. exponet.

F. I. STAHL, Dr.

I. Publice principia iuris Germanici publici de ordinibus territorialibus d. Merc. h. XI-XII. tradet.

II. Privatim 1) Ius naturae seu philosophiam iuris quater h. IV-V. 2) Ius publicum Germanicum cum iure privato principum quater h. XI-XII. docebit.

2. *Professorum extraordinariorum.*

ALEX. A DANIELS, Dr. Prof. des.

I. Publice de iudicis in moderandis causis civilibus officio disseret d. Sat. h. III-IV.

II. Privatim institutiones et historiam iuris Gallici et Rhenani offert dieb. Mart. Merc. Iov. Ven. h. III-IV.

O. GŒSCHEN, Dr. Prof. des.

I. Publice speculum Saxonicum ex Homeyeri editione interpretabitur d. Sat. h. XII-I.

II. Privatim 1) Ius criminale d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Ius canonicum iisdem diebus h. IX-X. 3) Ius Germanicum privatum cum iure commerciorum et feudali sexies h. X-XI., item d. Merc. et Sat. h. IX-X. docebit.

L. E. HEYDEMANN, Dr. Prof. des.

I. Publice selecta quaedam capita et controversias iuris Borussici explicabit d. Ven. h. V-VI.

II. Privatim 1) Ius naturae seu philosophiam iuris d. Merc. et Sat. h. IV-VI. 2) Ius Borussicum commune d. Lun. et Mart. h. IV-VI. d. Ven. h. IV-V. docebit.

C. L. B. DE RICHTHOFEN, Dr. Prof. des.

I. Publice exercitationes et disputationes de iure Germanico instituet d. Lun. h. XII-I.

II. Privatim ius Germanicum privatum cum iure commerciorum et feudali sexies h. XI-XII. et d. Merc. et Sat. h. XII-I. exponet.

L. E. HEYDEMANN praeter supra indicata 3) Ius criminale quater h. VIII-IX. docebit.

F. G. RŒSTELL, Dr. Prof. des.

I. Publice de constitutione foederis Germanici d. Merc. h. III-IV. disseret.

II. Privatim 1) Ius canonicum quater h. XII-I. 2) Encyclopaediam et methodologiam iuris d. Merc. h. XI-I. d. Sat. h. XI-XII. 3) Ius gentium Europaearum d. Lun. Mart. Iov. h. XI-XII. tradet.

3. *Academiae regiae litter. sodalis.*

H. E. DIRKSEN, Dr.

Privatim 1) Institutiones et antiquitates iuris Romani sexies p. hebd. h. IX-X. 2) Historiam iuris Romani quinquies p. hebd. h. X-XI. tradet.

4. *Privatim docentium.*

I. A. COLLMANN, Dr.

Privatim 1) Ius Germanicum privatum cum iure feudali et commerciorum quotidie h. X-XI. et d. Merc. et Sat. h. IX-X. 2) Ius publicum Germanicum cum iure privato principum quater h. XII-I. 3) Ius gentium Europaearum d. Merc. h. IV-VI. et d. Sat. h. V-VI. tradet.

H. R. A. F. GNEIST, Dr.

I. Gratis de iudiciis iuratis aget d. Sat. h. IV-V.

II. Privatim 1) Ius Pandectarum sexies h. IX-XI. docebit adiectis exercitationibus exegeticis et dialecticis ternis horis pomeridianis. 2) Ius hereditarium d. Merc. et Sat. h. XI-I. 3) Ius criminale quater h. XII-I. tradet.

C. F. HÆBERLIN, Dr.

Privatim 1) Ius criminale, ratione habita recentiorum legum poenalium, quater h. X-XI. 2) Processum criminalem d. Merc. h. XI-I. et Sat. h. XI-XII. 3) Ius gentium Europaearum ternis diebus h. XII-I. docebit. 4) Repetitorium et conversatorium iuris et processus criminalis horis quaternis definiendis habebit.

R. IHERING, Dr.

I. Gratis historiam iurisprudentiae recentioris exponet d. Sat. h. XII-I.

II. Privatim 1) Historiam iuris Romani usque ad Iustinianum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. 2) Encyclopaediam iuris d. Lun. Mart. Iov. h. XI-XII. tradet.

I. KOHLSTOCK, Dr.

Repetitoria et examinatoria offert.

E. SCHMIDT, Dr.

I. Privatim 1) Ius Pandectarum quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IX-XI. 2) Historiam iuris Romani quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. docebit h. XI-XII. 3) Processum communem et Borussicum d. Merc. et Sat. h. XI-I. tradet.

II. Privatissime examinatoria et repetitoria offert.

III. ORDINIS MEDICI.

1. *Professorum ordinariorum.*

D. GVIL. BVSCH, Dr.

I. Privatim 1) Artem obstetriciam theoreticam et practicam adiunctis exercitationibus repetitoriis d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit. 2) Exercitationes obstetricias clinicas tam in lechodochio obstetricio regio quam in instituto policlinico obstetricio d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. regere perget.

II. Privatissime cursum operationum obstetriciarum cum exercitationibus in machina instituendis offert.

I. L. CASPER, Dr.

Privatim 1) Medicinam forensem in usum studiosorum et iuris et medicinae explicabit d. Mart. Ven. Sat. h. XI-XII. 2) Exercitationes practicas medicas forenses cum explicationibus in vivis et corporibus mortuis more consueto moderari perget d. Lun. et Iov. h. III-IV.

I. F. DIEFFENBACH, Dr. Prof. ord. des.

I. Publice de vulneribus d. Sat. h. IX-X. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem quinquies p. hebd. h. IX-X. docebit. 2) Aciurgiam quinquies p. hebd. h. I-II. tradet. 3) Exercitationes clinicas chirurgicas ophthalmiatricas in nosocomio regio Vniversitatis clinico quater p. hebd. h. II-III. moderabitur.

C. G. EHRENBERG, Dr.

I. Publice physiologiam comparatam subtiliorem in infusoriorum, entozoorum et aliorum, quae difficilius observantur, animalium selectis classibus d. Sat. h. XII-II. docebit et demonstrabit.

II. Privatim iis non deerit, qui exercitationibus in microscopii usu physiologico institui horis definiendis cupiant.

I. F. C. HECKER, Dr.

I. Publice encyclopaediam et methodologiam medicinae d. Merc. et Sat. h. I-II. tradet.

II. Privatim 1) Historiam medicinae cum pathologia historica d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. exponet. 2) Pathologiam generalem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. I-II. docebit.

I. HORKEL, Dr.

Privatim physiologiam generalem sexies p. hebd. h. I-II. docebit.

E. HORN, Dr.

I. Publice de cognoscendis et curandis morbis syphiliticis d. Merc. et Sat. h. VIII-IX. disseret.

II. Privatim therapiam specialem morborum acutorum et chronicorum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. tradet.

I. C. IVENGKEN, Dr.

I. Publice de corporis humani laesionibus d. Merc. et Sat. h. V-VI. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit. 2) Clinicen chirurgicam et ophthalmiatricam in instituto clinico chirurgico et in instituto ophthalmiatrico in nosocomio Caritatis constitutis quinquies p. hebd. h. IX-XI. moderabitur.

H. F. LINK, Dr.

I. Publice de plantis cryptogamis d. Sat. h. IX-X. disseret.

II. Privatim pharmacologiam sexies p. hebd. h. VIII-IX. tradet.

C. G. MITSCHERLICH, Dr. Prof. ord. des.

I. Publice medicamenta excitantia d. Mart. et Ven. h. VI-VII. vesp. exponet.

II. Privatim materiam medicam sexies p. hebd. h. VIII-IX. mat. tradet.

IO. MVELLER, Dr.

I. Publice anatomiam organorum sensuum d. Lun. et Iov. h. III-IV. tradet.

II. Privatim 1) Anatomiam universam corporis humani sexies p. hebd. h. II-III. exponet. 2) Exercitationes anatomicas una cum Schlemmio moderabitur.

F. SCHLEMM, Dr.

I. Publice de ligamentis articulorum et aponeurosibus d. Merc. et Sat. h. XII-I. disseret.

II. Privatim 1) Osteologiam d. Lun. Mart. Iov. h. XII-I. docebit. 2) Splanchnologiam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-X. tradet. 3) Exercitationes anatomicas practicas una cum Muellero moderabitur.

III. Privatissime eos instituet, qui operationibus chirurgicis in corpore mortuo exerceri voluerint.

I. L. SCHŒNLEIN, Dr.

Privatim 1) Pathologiam et therapiam specialem sexies p. hebd. h. X-XI. exponet. 2) Exercitationes clinicas medicas in nosocomio Caritatis quotidie h. XI-XII½. moderabitur.

C. H. SCHVLTZ, Dr.

I. Publice de plantis officinarum d. Sat. h. XI-XII. disseret.

II. Privatim 1) Pathologiam generalem novissimis physiologiae incrementis illustrandam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. explicabit. 2) Materiam medicam et doctrinam de formulis exponet et experimentis in animalibus instituendis medicaminum vim illustrabit sexies p. hebd. h. X-IX.

GVIL. WAGNER, Dr.

I. Publice politiam medicam d. Lun. h. III-IV. docebit.

II. Privatim 1) Medicinam forensem in usum studiosorum et medicinae et iuris d. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. tradet. 2) Exercitationes practicas in instituto medico forensi d. Merc. et Sat. h. V-VI. moderabitur. 3) Exercitationes clinicas medicas quotidie h. X½-XII. more consueto instituere perget.

2. *Professorum extraordinariorum.*

F. BAREZ, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas circa morbos infantium in nosocomio Caritatis quater p. hebd. h. XII½-I½. more solito moderabitur.

TH. G. ECK, Dr.

I. Publice physiologiam generalem d. Merc. et Sat. h. I-II. tradet.

II. Privatim physiologiam specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. docebit.

R. FRORIEP, Dr.

I. Publice anatomiam chirurgicam herniarum d. Merc. h. III-IV. demonstrabit.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem d. Iov. et Ven. h. III-V. 2) Doctrinam de ossibus fractis et luxatis d. Mart. h. III-V. docebit.

III. Privatissime exercitationes pathologicas anatomicas offert.

C. G. IDELER, Dr. Prof. des.

I. Publice 1) De cognoscendis et curandis animi morbis d. Lun. Iov. Ven. h. II-III. disseret. 2) Colloquia et repetitoria diaetetica et psychiatrica offert.

II. Privatim 1) Diaeteticen specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. docebit. 2) Exercitationes clinicas circa animi morbos d. Merc. et Sat. h. III-V. in nosocomio Caritatis moderabitur.

F. G. G. KRANICHFELD, Dr.

I. Publice de mutatione, quam liquores fermentati iidemque inebriantes patiuntur, dum calore tractantur, duce libro suo „Über den Unterschied des Geistigen im Weine und im Branntweine. Berlin. 1838." horis definiendis disseret.

II. Privatim 1) Hygiologiae secundam partem, quae doctrinam de sanitate hominis interni tuenda complectitur, duce libro suo „Das Hygiocomium etc. Berl. 1839." d. Lun. et Sat. h. V-VII. tradet. 2) Exercitationes practicas ophthalmiatricas, duce libro suo „Anthropologische Übersicht der gesammten Ophthalmiatrie, nebst einer anthropolog. Zusammenstellung der Augenkrankheiten u. Grundzügen der anthropolog. Methode sie zu heilen. Berl. 1841." in ophthalmiatrico policlinico instituto suo privato, quod in aedibus Vniversitatis est, sexies p. hebd. h. III-IV½. moderari perget.

G. CH. REICH, Dr.

I. Publice genuina elementa scientiae medicae pragmaticae docebit eaque colloquiis cum auditoribus instituendis dilucidabit d. Sat. h. I-II.

II. Privatim pathologiam specialem cum therapia iunctam duodenis p. hebd. scholis h. VIII-X. docebit.

M. H. ROMBERG, Dr.

Privatim 1) Pathologiam et therapiam specialem quinquies p. hebd. h. XII-I. docebit. 2) Praxin medicam in instituto regio policlinico quinquies p. hebd. h. I-II. moderabitur.

I. H. SCHMIDT, Dr. Prof. des.

I. Publice de mathesi ad scientiam naturalem et medicam applicanda d. Sat. h. III-IV. disseret.

II. Privatim 1) Scientiam et artem obstetriciam d. Lun. Iov. Ven. h. IV-V. docebit. 2) Exercitationes obstetricias practicas quum in machina tum in instituto obstetricio nosocomii Caritatis d. Mart. Merc. Sat. h. IV-V. instituet. 3) Clinicam morborum syphiliticorum in nosocomio Caritatis diebus et horis definiendis moderabitur.

M. TROSCHEL, Dr. Prof. des.

Privatim 1) Aciurgiam quotidie h. IX-X. docebit. 2) Artem fasciarum applicandarum h. IV-V. quotidie tradet.

F. L. TRVESTEDT, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas medicas et chirurgicas in instituto regio clinico ambulatorio, quod in nosocomio Vniversitatis clinico constitutum est, d. Mart. Merc. Ven. Sat. h. I-II. moderabitur.

E. WOLFF, Dr. Prof. des.

Privatim exercitationes clinicas medicas sexies p. hebd. h. VIII-IX. in nosocomio Caritatis reget.

3. *Privatim docentium.*

C. ANGELSTEIN, Dr.

I. Gratis doctrinam de operationibus ophthalmiatricis praestantissimis et de cura cataractae secundarii d. Sat. h. VI-VII. vesp. docebit.

II. Privatim ophthalmiatricen universalem et specialem quater p. hebd. h. VI-VII. vesp. tradet.

III. Privatissime cursum operationum ophthalmiatricarum practicum horis et diebus definiendis habendum offert.

F. M. ASCHERSON, Dr.

Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem quotidie h. IX-X. docebit. 2) Artem fascias imponendi d. Lun. Mart. Iov. h. V-VI. tradet.

L. BOEHM, Dr.

I. Privatim 1) Diagnosticen chirurgicam tradet idemque colloquia de hac lectione

instituenda moderabitur d. Merc. et Sat. h. IV-V. 2) Chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit.

II. Privatissime operationem strabismi artemque tenotomiae et theoreticam et practicam horis et diebus definiendis tradet.

E. DANN, Dr.

Privatim pathologiam et therapiam generalem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. docebit.

E. A. GRÆFE, Dr.

I. Gratis de odontotherapia d. Merc. et Sat. h. I-II. disseret.

II. Privatim 1) Chirurgiam generalem et specialem d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. IV-V. docebit. 2) Ophthalmiatricen d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. tradet.

ÆM. ISENSEE, Dr.

Privatim 1) Syphilidologiam d. Merc. et Sat. h. IV-V. tradet. 2) Dermatologiam d. Merc. et Sat. h. V-VI. docebit. Vtramque doctrinam colloquii clinici modo d. Solis h. XI-I. in suis aedibus coram aegrotis illustrabit.

A. H. NICOLAI, Dr.

I. Gratis de auxiliis in repentinis vitae periculis ferendis d. Merc. h. V-VI. disseret.

II. Privatim medicinam forensem cum exercitationibus practicis d. Lun. Mart. Iov. h. V-VI. tradet.

I. D. RECKLEBEN, Dr.

Privatim 1) Artem veterinariam in usum rei oeconomicae studiosorum d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit. 2) Morbos animalium domesticorum contagiosos et epizooticos ac medicinam veterinariam forensem ternis p. hebd. horis exponet.

I. V. SCHOELLER, Dr.

I. Privatim tocologiam i. e. artem obstetriciam et theoreticam et practicam institutionibus ad machinam et repetitorio iunctis d. Lun. Mart. Iov. Ven. Sat. h. V-VI. tradet.

II. Privatissime cursum operationum obstetriciarum iunctis exercitationibus ad machinam instituendis offert.

GVST. SIMON, Dr.

Privatim 1) Anatomiam generalem s. descriptionem telarum corporis humani d. Lun. et Iov. h. I-II. tradet. 2) Pathologiam generalem demonstrationibus praecipue microscopicis illustrandam d. Mart. Merc. Ven. Sat. h. XII-I. docebit.

F. A. WILDE, Dr.

I. Privatim artem obstetriciam et theoreticam et practicam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit.

II. Privatissime repetitoria de arte obstetricia iunctis exercitationibus ad machinam instituendis habere perget.

IV. ORDINIS PHILOSOPHORVM.

1. *Professorum ordinariorum.*

I. BEKKER, Dr.

Publice Isocratem interpretabitur d. Merc. et Sat. h. XII-I.

A. BOECKH, Dr.

Privatim 1) Historiam litteraturae Graecae tradet quinquies p. hebd. h. XI-XII. ex-

cepto d. Sat. 2) Demosthenis orationem de corona interpretabitur quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X-XI.

F. BOPP, Dr.

I. Publice selecta Mahâ-Bhârati episodia interpretabitur d. Merc. et Sat. h. III-IV.

II. Privatim grammaticam Sanscritam duce libro suo minore d. Lun. Mart. Ven. h. III-IV. docebit.

C. F. GVIL. DIETERICI, Dr.

I. Publice exercitationes et colloquia de rebus, quae ad administrandam rempublicam pertinent, offert d. Lun. h. VI-VIII. vespert.

II. Privatim 1) De redituum publicorum ratione et administratione disseret d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. mat. 2) Statisticen regni Borussici docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-X.

G. LEIEVNE-DIRICHLET, Dr. Prof. ord. des.

I. Publice varia theoremata calculi integralis, quae ad cognoscendas numerorum proprietates faciunt, d. Sat. h. II-III. tradet.

II. Privatim doctrinam de numerorum proprietatibus d. Lun. Mart. Merc. Ven. h. II-III. exponet.

E. H. DIRKSEN, Dr.

I. Publice de calculi differentialis ad geometriam applicatione disseret d. Sat. h. IV-V.

II. Privatim 1) Calculum integralem tradet quinquies p. hebd. h. IV-V. 2) Dynamicen analyticam docebit quinquies p. hebd. h. V-VI.

I. F. ENCKE, Dr. Prof. ord. des.

Privatim astronomiam theoricam quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. docebit.

P. ERMAN, Dr.

Publice physices generalis ea praesertim capita quae ad cohaesionis momenta spectant, d. Lun. Mart. Iov. h. II-III. explicabit.

G. A. GABLER, Dr.

I. Publice conversatorii sui philosophici exercitationes moderari perget d. Lun. h. VI-VIII. vesp.

II. Privatim 1) Logicen et metaphysicen quinis p. hebd. scholis (exc. d. Sat.) h. XI-XII. 2) Anthropologiam et psychologiam quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. tradet.

H. GELZER, Dr. Prof. ord. des.

I. Publice res a Britannis saeculo septimo decimo gestas binis p. hebd. scholis enarrabit.

II. Privatim historiam Germaniae inde a sacris instauratis ter p. hebd. docebit.

F. H. de HAGEN, Dr.

I. Publice mythologiam Germanorum et reliquorum septentrionalium populorum docebit d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim 1) Historiam litterarum medii et recentioris aevi secundum Wachleri compendium (edit. a. 1828.) tradet d. Lun. Mart. Ven. h. IV-V. 2) Gotfridi Argentoratensis poema equestre Tristan et Isolt secundum edit. suam novissimam (Gottfrieds von Strafsburg Werke, 1823.) interpretabitur d. Lun. Mart. Ven. h. V-VI.

L. ab HENNING, Dr. Prof. ord. des.

Privatim 1) Logicen et metaphysicen docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Oeconomiam politicam tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX-X. De utraque lectione cum auditoribus, quibus exoptatum erit, colloquia instituentur.

I. G. HOFFMANN, Dr.

Valetudine impeditus scholas non habebit.

V. A. HVBER, Dr.

I. Publice Moreti comoediam „el desden con el desden" interpretabitur d. Merc. h. V-VI.

II. Privatim Dantis Aligerii divinam comoediam interpretabitur praemissa introductione historica litteraria d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI.

L. IDELER, Dr.

Publice chronologiam Aegyptiorum, Graecorum et Romanorum, duce libro suo (Lehrbuch der Chronologie, Berlin 1831, 8.) d. Lun. Merc. et Ven. h. III-IV. tradet.

C. S. KVNTH, Dr.

Privatim elementa botanices exponet familiasque plantarum librum suum secuturus (Handb. der Botanik) explicabit d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V.

C. LACHMANN, Dr.

Privatim 1) Poesis Germanicae antiquioris historiam enarrabit quinis p. hebd. diebus h. VIII-IX. 2) Aeschyli Agamemnonem interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. h. IX-X.

M. H. C. LICHTENSTEIN, Dr.

I. Publice exercitationes zoologicas instituet, de rebus zoologicis disserendi ac disputandi auditoribus locum daturus, d. Mart. et Ven. h. V-VI. p. m.

II. Privatim zoologiam generalem iunctis in museo zoologico demonstrationibus sexies p. hebd. h. I-II. tradet.

E. MITSCHERLICH, Dr.

I. Publice de compositione chemica et mutatione telluris disseret d. Lun. h. III-IV.

II. Privatim 1) Chemiam experimentalem sexies p. hebd. h. XI-XII. 2) Phytochemiam et zoochemiam d. Mart. et Ven. h. III-IV. tradet et experimentis illustrabit.

M. OHM, Dr.

I. Publice de praelectionibus suis privatis repetitorium et disputatorium habebit d. Sat. h. VI-VII.

II. Privatim 1) Arithmeticam et algebram docebit, duce libro suo (Versuch e. v. c. Systems der Mathematik, T. I. ed. 2ae) d. Lun. Merc. Ven. h. IV-V. 2) Geometriam ac trigonometriam et planam et analyticam pertractabit, secundum librum suum (Lehrbuch der Elementar-Mathematik T. II. ed. 2ae) d. Lun. Merc. Ven. h. V-VI.

L. RANKE, Dr.

I. Publice exercitationes historicas instituere perget.

II. Privatim historiam aevi recentissimi a medio saeculo XVIII. quinis p. hebd. scholis tradet h. XII-I.

F. DE RAVMER, Dr.

Privatim ius publicum et politicen una cum historia constitutionum et administrationis civitatum Europae tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I.

C. RITTER, Dr.

I. Publice geographiam Palaestinae veteris d. Merc. h. VI-VII. tradet.

II. Privatim geographiam universalem quinquies p. hebd. h. V-VI. docebit.

G. ROSE, Dr.

Privatim mineralogiam quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. II-III. tradet.

H. ROSE, Dr.

Privatim 1) Chemiam experimentalem sexies p. hebd. h. IX-X. 2) Pharmaciam anorganicam d. Lun. Merc. et Ven. h. X-XI. docebit.

F. RVECKERT, Dr.

Hoc semestri scholas non habebit.

H. STEFFENS, Dr.

Privatim anthropologiam d. Lun. Mart. Merc. Ven. h. IV-V. docebit.

E. H. TŒLKEN, Dr.

I. Publice monumenta selecta dactyliothecae regiae exponet d. Merc. h. XII-I.

II. Privatim aestheticen docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V.

F. A. TRENDELENBVRG, Dr.

I. Publice exercitationes philosophicas, in quibus Aristotelis ethicorum Nicomacheorum libros quintum et sextum proponet, moderari perget d. Merc. h. V-VII.

II. Privatim 1) Logicen docebit librum suûm respiciens „Logische Untersuchungen", d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. 2) Philosophiam morum et iuris d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. 3) Historiam philosophiae universam d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V. tradet.

C. S. WEISS, Dr.

Privatim 1) Mineralogiam docebit senis p. hebd. dieb. h. XII-I. 2) Crystallographiam exponet quater p. hebd. h. X-XI. 3) In dignoscendis lapidibus auditores exercebit d. Merc. et Sat. h. X-XI.

C. G. ZVMPT, Dr.

Privatim 1) Antiquitates Romanas tradet quinquies p. hebd. h. VIII-IX., quibus scholis privatissime et gratis adiunget colloquia de eodem argumento Latino sermone cum volentibus instituenda d. Ven. h. IX-X. 2) Taciti Annalium libros XI-XVI. interpretabitur d. Lun. Mart. Merc. Iov. h. IX-X.

2. *Professorum extraordinariorum.*

F. E. BENEKE, Dr.

I. Publice introductionem criticam quum in universam philosophiam tum in philosophiam nostri temporis dabit d. Merc. h. V-VI.

II. Privatim 1) Metaphysicen et philosophiam religionis docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. 2) Psychologiam duce libro suo iisdem diebus h. V-VI. tradet.

GVIL. DŒNNIGES, Dr. Prof. des.

I. Publice historiam scientiae oeconomiae politicae tradet bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. XII-I.

II. Privatim 1) Ius publicum et rem politicam, sive historicam et statisticam explanationem constitutionum, quae hac aetate in Europa obtinent, tradet quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Oeconomiam politicam adiecta politia oeconomica (Volkswirthschaftslehre u. Wirthschaftspolizei) quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IV-V. docebit.

H. W. DOVE, Dr. Prof. des.

I. Publice meteorologiam explicabit d. Lun. et Iov. h. VI-VII.

II. Privatim physicen experimentalem demonstrabit quaternis p. hebd. scholis d. Merc. et Sat. h. III-V.

G. F. ERICHSON, Dr. Prof. des.

I. Publice elementa historiae naturalis d. Merc. h. I-II. docebit.

II. Privatim zoologiam quotidie h. II-III. tradet.

A. ERMAN, Dr.
I. Publice physicen telluris sive phaenomenorum geographicorum theorias physicas mathematicas docebit dieb. Mart. Iov. Ven. h. IV-V.
II. Privatim 1) Opticen exponet et experimentis illustrabit bis p. hebd. horis indicandis. 2) Repetitoria de variis physicae disciplinis offert.

I. FRANZ, Dr.
I. Publice disputationes philologicas d. Sat. h. V-VII. moderari perget.
II. Privatim Aeschyli Choephoros et Eumenides interpretabitur quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I.
III. Privatissime institutiones linguae Graecae recentioris tradet.

E. GERHARD, Dr. Prof. des.
I. Publice vetera nomismata selecta explicabit d. Mart. h. II-III.
II. Privatim antiquitates, quae ex monumentis artis eruuntur, sive archaeologiae artis alteram partem (duce Müllero) exponet d. Merc. et Sat. h. XII-II.

OTTO FRID. GRVPPE, Dr. Prof. des.
Publice de obiecto et methodo philosophiae binis p. hebd. dieb. h. V-VI. disseret.

I. P. GRVESON, Dr.
Privatim calculum differentialem et integralem d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. tradet.

E. HELWING, Dr. Prof. des.
I. Publice de historia territorii Borussici disseret d. Merc. h. IX-X.
II. Privatim 1) Principia politices (Grundsätze d. Polizeiwissenschaft oder Lehre von der inneren Verwaltung) quater p. hebd. h. VIII-IX. exponet. 2) Introductionem in universam scientiam politicam una cum encyclopaedia et methodologia disciplinarum cameralium et politicarum (Nationalökonomie, Finanz- und Polizeiwissenschaft, Staats- und Völker-Recht und Diplomatie) quater p. hebd. h. IX-X. docebit.
III. Privatissimas lectiones de omnibus disciplinis politicis et cameralibus (conversatoria, examinatoria, disputatoria) offert.

C. HEYSE, Dr.
Privatim Plauti Trinummum et Terentii Andriam interpretabitur simulque de vita, operibus, ingenio et arte utriusque poetae disseret quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I.

S. HIRSCH, Dr. Prof. des.
I. Publice de historicis medii aevi litteris disseret bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. IV-V.
II. Privatim historiam monarchiae Borussicae, iuris publici et rei politicae imprimis ratione habita, quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. exponet.

H. G. HOTHO, Dr. Prof. des.
Privatim aestheticen tractabit quater p. hebd. h. IX-X.

I. C. F. KLVG, Dr.
Publice entomologiam bis p. hebd. tradet.

R. LEPSIVS, Dr. Prof. des.
Ex itinere redux lectiones indicabit.

G. MAGNVS, Dr.
I. Privatim physicen experimentalem docebit experimentisque illustrabit quinquies p. hebd. d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. XII-I.
II. Privatissime colloquia physica moderari perget.

A. B. MARX, Dr. Prof. des.

I. Publice cantum imprimis ecclesiasticum praeceptis et exercitationibus chori academici docebit d. Mart. et Ven.

II. Privatim artis modos componendi partem primam (Melodik, Harmonik, Begleitungskunst) duce libri sui „Die Lehre von der musik. Komposition" tomo I. ed. 2ae et praeceptis et usu docebit d. Lun. Merc. Iov. Sat. h. III-IV.

C. L. MICHELET, Dr.

I. Publice conversatorium et disputatorium philosophicum d. Merc. h. XII-I. instituet.

II. Privatim 1) Logicen et encyclopaediam scientiarum philosophicarum quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Historiam philosophiae universam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. docebit.

TH. PANOFKA, Dr. Prof. des.

I. Publice in explicandis veteris artis monumentis exercere sodales perget d. Sat. h. II-III.

II. Privatim mythologiam Graecam et Romanam exponet quater p. hebd. h. III-IV.

H. PETERMANN, Dr.

I. Publice grammaticam Arabicam docebit bis p. hebd. h. IX-X.

II. Privatim 1) Historiam litteraturae orientalis enarrabit quater p. hebd. diebus h. IX-X. 2) Institutiones linguae Ibericae s. Georgicae tradet d. Mart. Iov. et Ven. h. X-XI.

I. C. POGGENDORFF, Dr. Prof. des.

Publice historiam universalem physices ac chemiae recentioris bis p. hebd. d. Merc. et Sat. tradet h. XI-XII.

A. F. RIEDEL, Dr. Prof. des.

Privatim oeconomiam politicam et doctrinas camerales (Volkswirthschaft, Staatswirthschaft und Gewerbskunde) docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX.

GVIL. SCHOTT, Dr.

I. Publice 1) Sinensium rem litterariam adumbrabit, semel p. hebd. d. Merc. h. I-II. 2) Linguae Turcicae fundamenta docebit bis p. hebd. d. Mart. et Ven. h. eadem.

II. Privatim institutiones linguae Sinicae tradet ter p. hebd. d. Lun. Merc. Ven. h. XII-I.

E. L. SCHVBARTH, Dr.

Privatim chemiam technicam una cum parte chemica technologiae octonis scholis docebit, d. Lun. et Ven. h. V-VI., d. Mart. Merc. Iov. h. IV-VI.

I. STEINER, Dr. Prof. des.

I. Publice exercitationes geometricas auditorum moderabitur d. Sat. h. X-XI.

II. Privatim sectionum conicarum aliarumque curvarum proprietates geometrice evolvet d. Iov. et Ven. h. IX-XI.

I. STŒRIG, Dr.

I. Publice hortorum cultum d. Merc. h. IX-X. docebit.

II. Privatim 1) Oeconomiam ruralem, praecepta et cameralium et rei rusticae studiosis necessaria comprehensurus, d. Lun. Merc. Ven h. XI-XII. 2) Doctrinam de cognoscendis et curandis omnium animalium domesticorum morbis internis externisque duce libro suo (Gründliche Thierheilkunde für Landwirthe) d. Mart. Iov. Sat. h. XI-XII. 3) Feturam, curam, usum animalium domesticorum imprimis ovium, adiuncta doctrina de lana diiudicanda, monstratis in exemplum variis lanae generibus, d. Lun. Merc. Ven. h. X-XI. 4) Propaedeumata in artem veterinariam duce libro suo (Gründliche Thierheilkunde für Landwirthe) d. Mart. Iov. Sat. h. X-XI. tradet.

P. F. STVHR, Dr.

I. Publice mythologiam populorum septentrionalium bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. III-IV. tradet.

II. Privatim historiam Germanorum quinquies p. hebd. h. IV-V. tradet.

C. D. TVRTE, Dr.

Privatim physicen experimentalem illustrabit d. Merc. et Sat. h. III-V.

G. F. WAAGEN, Dr., Prof. des.

I. Publice historiam universalem architecturae, sculpturae et picturae inde ab anno MDCCLXXXIX adumbrabit d. Sat. h. XII-I.

II. Privatim historiam picturae a saeculo V. usque ad saeculum XVIII. quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. tradet, et imaginibus picturisque in museo regio asservatis illustrabit.

C. WERDER, Dr.

Privatim 1) Logicen et metaphysicen, insignium et antiquae et recentioris philosophiae systematum rationem habiturus, docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Historiam philosophiae recentioris tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V. 3) Psychologiam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. docebit.

3. *Academiae regiae litter. sodalium.*

GVIL. GRIMM, Dr.

Publice Hartmanni carmen Theotiscum „Êrec" ex editione Hauptii (Lips. 1839.) interpretabitur simulque de epico Britannorum cyclo disseret d. Mart. et Ven. h. III-IV.

F. GVIL. IOS. DE SCHELLING, Dr.

Privatim, si per alias occupationes licuerit, philosophiam mythologiae quaternis dieb. h. VI-VII. tradet.

4. *Privatim docentium.*

C. H. ALTHAVS, Dr.

I. Gratis 1) Introductionem in historiam philosophicam universalem tradet d. Merc. et Sat. h. XI-XII. Cuius disciplinae quaestiones qui disputando retractare volent, auditoribus operam dabit. 2) De Goethii Fausto disseret d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim philosophiam historiae docebit quater p. hebd. h. III-IV.

A. BENARY, Dr.

I. Gratis 1) Persii Satiras interpretabitur binis p. hebd. scholis d. Sat. h. X-XII. 2) Disputationes et colloquia de rebus grammaticis instituet d. Merc. h. V-VI.

II. Privatim grammaticam Latinam quinis scholis h. VIII-IX. docebit.

III. Privatissime linguas Sanscritam et Prâcritam docebit.

E. BEYRICH, Dr.

I. Gratis elementa conchyliologiae exponet d. Merc. et Sat. h. VIII-IX.

II. Privatim geognosiam d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII-IX. docebit.

E. CVRTIVS, Dr.

I. Gratis de situ et monumentis Athenarum d. Merc. h. IV-V. disseret.

II. Privatim historiam populorum antiquorum imprimis Graecorum exponet quinquies p. hebd. h. III-IV.

A. CYBVLSKI, Dr.

I. Gratis de Polonorum poesi, quae nostra aetate floret, lectiones continuabit bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim antiquitates Slavicas imprimis historicas et litterarias tradet quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV-V.

N. DELIVS, Dr.

Ex itinere redux lectiones indicabit.

C. FORTLAGE, Dr.

I. Gratis varia apud varias gentes et variis temporibus exculta poeseos genera inter se comparabit, duce libro suo „Vorlesungen über die Geschichte der Poesie" d. Merc. et Sat. h. IV-V.

II. Privatim 1) Psychologiam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. 2) Logicen sive sciendi artem exponet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI.

I. F. L. GEORGE, Dr.

I. Gratis de dei existentis argumentis disseret d. Merc. et Sat. h. III-IV.

II. Privatim 1) Logicen et metaphysicen quater p. hebd. h. X-XI. 2) Historiae ecclesiasticae philosophiam quater p. hebd. h. XI-XII. 3) Psychologiam quater p. hebd. h. III-IV. docebit.

C. E. GEPPERT, Dr.

I. Gratis Plauti Menaechmos interpretabitur bis p. hebd. h. I-II.

II. Privatim de ludis Graecorum atque Romanorum scenicis disseret quater p. hebd. h. I-II.

T. E. GVMPRECHT, Dr.

I. Gratis de petrefactorum, quibus ordines geologici distinguuntur, characteribus bis p. hebd. d. Merc. et Sat. h. II-III. disseret.

II. Privatim geognosiam universalem docebit quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. et Ven. h. IV-V.

AD. HELFFERICH, Dr.

I. Gratis varia, quae philosophiam historiae tractant, systemata exponet d. Merc.

II. Privatim 1) Anthropologiam et psychologiam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III-IV. 2) Historiam recentioris philosophiae adumbrabit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI.

B. KOEHNE, Dr.

I. Gratis 1) Systemata nummaria antiquitatis et Germaniae explicare perget d. Merc. h. XII-I. 2) De usu nummorum antiquorum in explicanda mythologia disseret d. Merc. h. I-II. 3) Historiam insignium Borussicorum (d. Preufs. Wappens) enarrabit d. Sat. h. I-II. 4) Exercitationes nomismaticas et heraldicas instituet semel p. hebd. hora definienda.

II. Privatim historiam Romanam nummis aliisque artis monumentis illustrabit ter p. hebd. d. Lun. Mart. Ven. h. XII-I.

F. LVBBE, Dr.

I. Privatim theoriam aequationum algebraicarum quater p. hebd. exponet.

II. Privatissimas scholas de singulis matheseos partibus offert.

F. A. MÆRCKER, Dr.

I. Gratis de Graecorum arte gymnastica et orchestica earumque usu publico disseret d. Sat. h. XII-I.

II. Privatim 1) Philosophiam artis veterum exponet quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI-XII. 2) Originem naturamque legum secundum Platonis leges explicabit, data auditorum iis, quibus placuerit, vires suas experiendi potestate, quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII-I. 3) Exercitationes practicas artis oratoriae instituere perget d. Merc. et Sat. h. VI-VII.

F. H. MVELLER, Dr.

I. Gratis geographiam Graeciae antiquae tradet binis p. hebd. horis d. Mart. et Iov. h. V-VI.

II. Privatim historiam populorum antiquorum docebit quinquies p. hebd. h. I-II.

TH. MVNDT, Dr.

Privatim philosophiam litterarum seu historiae litterariae universalis delineationem philosophicam quater p. hebd. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V-VI. tradet.

C. RAMMELSBERG, Dr.

I. Gratis 1) Stoechiometriam sive chemiam theoreticam generalem duce libro suo „Lehrbuch der Stöchiometrie, Berlin 1842." bis p. hebd. docebit. 2) Colloquia de chemia theoretica semel p. hebd. instituet.

II. Privatissime exercitationes analyticas et disquisitiones chemicas in laboratorio suo regere perget quotidie h. II-VI.

G. A. RVEST, Dr.

Privatim technologiam mechanicam exemplaribus illustrandam docebit d. Lun. Mart. Iov. h. III-IV.

E. ALEX. SCHMIDT, Dr.

Privatim historiam medii aevi d. Merc. et Sat. h. XI-I. tradet.

GVIL. ADOLPH. SCHMIDT, Dr.

Privatim historiam Romanorum inde ab urbis origine usque ad imperii occidentalis interitum tradet quinquies p. hebd. h. IV-V. excepto d. Sat.

A. SCHVLTZ, Dr.

Privatim 1) Anatomiam generalem sive histologiam docebit d. Merc. et Sat. h. IX-X. 2) Introductionem in climatologiam medicam tradet d. Lun. Mart. Ven. h. IX-X.

F. H. TROSCHEL, Dr.

I. Gratis historiam naturalem Echinodermorum d. Merc. h. III-IV. docebit.

II. Privatim zoologiam medicam d. Lun. Merc. Iov. Sat. h. IV-V. tradet et demonstrationibus illustrabit.

I. F. C. WVTTIG, Dr.

Privatim 1) Technologiam chemicam quater p. hebd. h. X-XI. tradet. 2) Hylognosiam ex schedis suis docebit et experimentis illustrabit d. Merc. et Sat. h. X-XI.

SCHOLAE LECTORVM RECENTIORES LINGVAS DOCENTIVM.

F. FABBRVCCI, Lect.

I. Gratis Torquati Tassi epos Hierosolyma liberata interpretabitur lingua Italica usurus d. Mart. Iov. Ven. h. I-II.

II. Privatim cursum linguae Italicae duce libro suo (Anleitung zur Erlernung der Italienischen Sprache) instituet bis p. hebd. diebus horisque auditoribus commodis.

III. Privatissima offert Italica, Gallica.

C. F. FRANCESON, Lect.

I. Gratis historiam litterarum Francogallicarum enarrabit, lingua Gallica usurus, d. Merc. et Ven. h. XII-I.

II. Privatim cursum linguae Gallicae integrum instituet, libros suos (Französische

Sprachlehre, siebente Auflage, et Französischer Sprachcursus) secuturus, d. Lun. Merc. et Sat. h. XII-I.

III. Privatissima offert Gallica, Italica, Hispanica.

TH. SOLLY, Dr. Lect.

I. Publice de Anglorum poesi recentiore d. Merc. et Sat. h. I-II. Anglico sermone disseret.

II. Privatissime linguam Anglicam docebit.

ARTIVM EXERCITATIO.

In arte gymnastica et prius exercitatos et tirones coetibus separatis instituet horis indicandis E. EISELEN, artis arma tractandi magister in Vniversitate constitutus. Idem docebit arma tractandi artem.

Artem saltandi docebit HAGEMEISTER, huius artis magister in Vniversitate constitutus.

Equitandi modos docet FVERSTENBERG, artis equestris magister in Vniversitate constitutus. Idem de equi habitu externo disseret d. Sat. h. XII-I.

PVBLICA DOCTRINAE SVBSIDIA.

Bibliotheca regia cum bibliotheca Vniversitatis iis, qui libros in quovis genere optimos evolvere voluerint, quotidie patebit.

Observatorium, hortus botanicus, museum anatomicum, zootomicum, zoologicum, mineralogicum, instrumenta chirurgica, apparatus pharmacologicus, museum artibus dicatum, imagines gypseae variaque artium opera etc. tum ad lectiones adhibebuntur, tum aditus ad haec dabitur suo loco petentibus.

Seminarii theologici exercitationes eas, quae ad N. T. interpretandum pertinent, moderabitur TWESTEN, eas vero, quae V. T. interpretando destinatae sunt, reget HENGSTENBERG; historicis, hoc est ad historiam ecclesiae et dogmatum Christianorum pertinentibus, praeerit NEANDER.

Medicinae et chirurgiae studiosis exercitandis inserviunt policlinica medica chirurgica duo, alterum in aedibus Vniversitatis, alterum in nosocomio Vniversitatis (Ziegelstrafse Nro. 6.), clinicum chirurgicum et ophthalmiatricum in eadem domo institutum, clinicum Vniversitatis obstetricium cum policlinico obstetricio, et clinica nosocomii Caritatis Vniversitati adiuncta septem, hoc est medicum, in quo futuri medicinae doctores instituuntur, alterum medicum, in quo qui ad doctoris gradum non aspirent, futuri medici et chirurgi condocentur, chirurgicum et operativum ophthalmiatricum, obstetricium, syphiliticis curandis destinatum, postremo clinicum infantium curationi inserviens; item institutum exercitationibus medicinae forensis practicis destinatum: de quorum usu et rectoribus singillatim dictum suis locis est.

In seminario philologico Euripidis Iphigeniam Aulidensem sodalibus interpretandam proponet BOECKH, ceterisque seminarii exercitationibus more solito praeerit d. Merc. et Sat. h. X-XI. In Horatii carminibus interpretandis sodales exercebit LACHMANN d. Merc. et Ven. h. IX-X.

SCHOLAE ORDINE TEMPORVM DESCRIPTAE.

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
8-9.	*Erbkam* tractabit hist. eccles. part. I.	*Heffter* ius gent. *Lancizolle* ius publ. Germ.	*Horn* de cogn. et cur. morb. syph. *Id.* therap. spec. morb. acut. et chron. *Link* pharmacol. *Mitscherlich* mater. medic. *Eck* physiol. spec. *Wolff* exercit. clin. med. *Gräfe* ophthalm.	*Dieterici* de redit. publ. et admin. *Lachmann* poes. Germ. ant. *Trendelenburg* logic. *Zumpt* antiquit. Roman. *Helwing* princip. politic. *Riedel* oec. polit. et doctrin. cam. *A. Benary* gramm. Lat. *Beyrich* conchyl. *Id.* geognos.
8-10.	. . . .	. . . .	*Reich* pathol. spec. cum therap. iunct.	
9-10.	*Hengstenberg* introd. in libr. V.T. *Marheineke* theolog. dogm. *Twesten* theolog. dogm. *Benary* grammat. ling. Hebr.	*Heffter* ius eccl. *Lancizolle* ius publ. Germ. *Rudorff* inst. et ant. *Göschen* ius German. priv. *Dirksen* instit. *Collmann* ius Germ. priv.	*Dieffenbach* de vulner. *Id.* chir. gen. et spec. *Link* de plant. cryptogam. *Schlemm* splanchnol. *Troschel* aciurg. *Ascherson* chirurg. gen. et spec.	*Dieterici* statist. regni Bor. *Lachmann* Aeschyl. Agam. *Id.* Semin. philol. *Henning* oec. polit. *H. Rose* chem. experim. *Zumpt* colloq. de ant. Rom. *Id.* Tac. Ann. *Helwing* intr. in univ. scient. polit. una cum encycl. et method. disc. cam. et pol. *Id.* hist. territ. regn. Bor. *Hotho* aesthet. *Störig* hort. cult. *Schultz* anat. gen. s. histolog. *Id.* introd. in climat. med. *Petermann* gramm. Arab. *Id.* hist. litt. Orient.
9-11.	*Hengstenberg* hist. pass. et resur. *Benary* de Pent. orig.	*Puchta* Pand. *Göschen* ius canon. *Gneist* Pandect. *Schmidt* Pand.	*Iüngken* clin. chir. et ophth.	*Steiner* sect. con. aliarumque curv. propriet. geometr.
9-12.	. . . .	. . . .	*Müller* et *Schlemm* exercit. anatom.	
10-11.	*Hengstenberg* Ies. vat. *Marheineke* princip. theol. mor. et dogm. *Twesten* bibliolog. *Id.* dicta N.T. de reb. divin. class. *Benary* Genes. *Vatke* vat. Ies. *Vhlemann* Psalm. diff. *Id.* Psalm.	*Heffter* process. crim. *Homeyer* ius Bor. *Rudorff* hist. iur. Rom. *Göschen* ius German. priv. *Dirksen* hist. iur. Roman. *Collmann* ius Germ. priv. *Häberlin* ius crimin.	*Schönlein* pathol. et therap. spec. *Schultz* mater. med. et doctrin. de formul.	*Böckh* Demosth. orat. de coron. *Id.* Semin. philol. *H. Rose* pharmac. anorgan. *Weiss* crystallogr. *Id.* in dignosc. lapid. exerc. *Petermann* instit. ling. Iber. s. Georg. *Steiner* exercit. geometr. *Störig* fet. cur. us. animal. domest. impr. ov. *Id.* prop. in art. vet. *Wuttig* technol. chem. *Id.* hylognos. *George* logic. et metaphys.
10-12.	. . . .	. . . .	. . . .	*A. Benary* Persii satir.
10½-12.	. . . .	. . . .	*Wagner* exercit. clin. med. Lat. serm.	
11-12.	*Neander* ethic. theol. *Piper* histor. eccles. *Vatke* princip. theol. eth. *Id.* introd. in libr. V.T. *Iacobi* de system. Ebion. et Gnost.	*Heffter* de art. for. *Homeyer* de re iud. vet. Germ. *Id.* hist. iur. et imp. Germ. *Stahl* ord. territ. *Id.* ius publ. Germ. *Göschen* spec. Sax. ius crim. *Richthofen* ius Germ. priv. *Pöstell* ius g. Eur. *Häber-*	*Casper* med. forens. *Schultz* de plant. officin. *Id.* pathol. gener.	*Böckh* hist. litt. Graec. *Gabler* log. et metaph. *Henning* log. et metaph. *Mitscherlich* chem. exper. *Doenniges* ius publ. et rem polit. *Grüson* calc. differ. et integr. *Michelet* log. encycl. scient. philos. *Poggendorff* hist. univ. phys. et chem. *Störig* oec. rur. *Id.* doctr. de cogn. et cur. morb. animal. *Werder* log. et metaphys. *Althaus* intr. in hist. philos. univ. *George* hist. eccl. philos. *Märcker* philos. artis veter.

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
11-12.	. . . .	*lin* proc. crim. *Ihering* enc. iur. *Schmidt* histor. iur. Rom.		
11-12½.	. . . .	. . . .	*Schönlein* exerc. clin. med.	
11-1.	. . . .	*Röstell* enc. iur. *Gneist* ius hered. *Häberlin* proc. crimin. *Schmidt* proc. civ.	*Isensee* colloq. de syphil. et dermatolog.	*Alex. Schmidt* hist. med. aev.
12-1.	*Neander* ev. Ioann. *Erbkam* epist. ad Rom.	*Puchta* Pand. *Id.* ius her. *Id.* exeg. *Rudorff* loc. Digest. *Id.* proc. comm. *Richthofen* ius Germ. priv. *Id.* exerc. iur. Germ. *Röstell* ius canon. *Collmann* ius publ. German. *Gneist* ius crim. *Häberlin* ius g. Europ. *Ihering* hist. iur. Rom. *Id.* hist. iurispr. rec.	*Schlemm* de ligam. artic. et aponeuros. *Id.* osteolog. *Romberg* pathol. et therap. spec. *Simon* pathol. gen.	*Bekker* Isocrat. *Gabler* anthropol. et psychol. *Ranke* hist. aev. recent. a med. saec. XVIII. *Raumer* ius publ. et polit. *Tölken* monum. select. dactylioth. reg. *Weiss* mineralog. *Doenniges* hist. scient. oec. polit. *Franz* Aeschyl. Choeph. et Eumen. *Heyse* Trinumm. Plaut. et Terent. Andriam. *Magnus* phys. experim. *Michelet* convers. et disput. *Schott* inst. ling. Sin. *Waagen* conspect. hist. univ. architect. sculpt. et pict. *Id.* hist. pict. *Köhne* syst. num. ant. et Germ. *Id.* hist. Rom. numm. illustr. *Märcker* de Graec. art. gymn. et orchestr. *Id.* orig. et nat. leg. sec. Plat. leg. *Franceson* histor. litt. Francog. *Id.* curs. ling. Gall.
12-2.	. . . .	. . . .	*Ehrenberg* physiol. comp. subtilior.	*Gerhard* archaeolog. part. alt.
12½-1½.	. . . .	. . . .	*Barez* exercit. clin. circa morb. infant.	
1-2.	*Neander* hist. dogm.	. . . .	*Dieffenbach* aciurg. *Hecker* med. encycl. et methodol. *Id.* pathol. gen. *Horkel* physiol. gen. *Eck* physiol. gen. *Reich* genuin. elem. scient. med. pragm. *Romberg* prax. med. policlin. *Trüstedt* exerc. clin. med. chirurg. *Gräfe* de odontotherap. *Simon* anat. gen.	*Lichtenstein* zoolog. gen. *Erichson* elem. hist. nat. *Schott* Sinens. res litt. *Id.* ling. Turc. fund. *Geppert* de lud. Graec. atq. Rom. scenic. *Id.* Plauti Menaechm. *Köhne* de usu nummor. ant. *Id.* hist. insign. Bor. *Müller* hist. popul. aev. ant. *Fabbrucci* Torquat. Tass. ep. Hieros. liber. *Solly* de Angl. poes. recent.
2-3.	. . . .	. . . .	*Dieffenbach* exercit. clin. chir. ophthalmiatr. *Müller* anatom. univ. corp. hum. *Ideler* de cognosc. et cur. animi morb.	*Dirichlet* var. theor. calc. integr. *Id.* doctr. de numer. propr. *P. Erman* physic. gen. cap. quae ad cohaes. moment. spect. *G. Rose* mineralog. *Erichson* zoolog. *Gerhard* select. nomismat. veter. *Panofka* explic. vet. art. monum. *Gumprecht* de petrefact. charact.
2-6.	. . . .	. . . .	. . . .	*Rammelsberg* exerc. analyt. chem.
3-4.	*Twesten* exercitt. repet. et conv. dogm. *Piper* antiq. eccles. *Iacobi* histor. eccles. part. I. *Reuter*	*Daniels* de iudic. part. *Id.* inst. iur. Gallic. *Röstell* const. foed. German.	*Casper* exerc. pract. med. forens. *Müller* anat. organ. sens. *Wagner* polit. med. *Id.* med. forens. *Froriep* anat. chir. herniar. *Ideler* diaetet. spec. *Schmidt* de math. ad scient. nat. et med. applic.	*Bopp* Mahâ-Bhâr. episod. *Id.* gramm. Sanscr. *Encke* astron. theor. *Ideler* chronol. Aegypt. Graec. et Rom. *Mitscherlich* de compos. chem. et mut. tell. *Id.* phytochem. et zoochem. *Trendelenburg* philos. mor. et iur. *Marx* art. mod. compon. part.

Hora.	THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
3-4.	histor. eccles. part. I.	. . . .	. . . .	prim. *Panofka* mythol. Graec. et Rom. *Stuhr* mythol. pop. septentr. *Guil. Grimm* Hartm. carm. Theot. „Erec". *Althaus* philos. histor. *Curtius* histor. popul. ant. impr. Graec. *George* psychol. *Id.* de dei exist. argum. *Helfferich* anthropol. et psycholog. *Rüst* technol. mech. *Fortlage* psychol. *Troschel* hist. nat. echinoderm.
3-4½.	. . . .	. . . .	*Kranichfeld* exercit. pract. ophthalm.	
3-5.	. . . .	. . . .	*Froriep* chirurg. gen. *Id.* de ossib. fract. et luxat. *Ideler* exercit. clinic. circa animi morb.	*Dove* phys. experim. *Turte* phys. experim.
4-5.	*Chlebus* stat. eccles. Europ. *Id.* convers. de statist. eccles. *Reuter* hist. eccles. part. II.	*Stahl* ius natur. *Heydemann* ius Boruss. *Gneist* iudic. iur.	*Busch* exercit. obstetr. clin. *Hecker* hist. med. cum path. hist. *Schmidt* art. obstetr. *Id.* exerc. obstetr. *Troschel* art. fasciar. applic. *Böhm* diagnostic. chirurg. *Dann* pathol. et therap. general. *Gräfe* chirurg. gen. et spec. *Isensee* syphilidolog.	*Dirksen* de calc. different. applic. *Id.* calc. integr. *Hagen* mythol. Germ. *Id.* hist. litt. med. et rec. aev. *Kunth* elem. bot. *Ohm* arithm. et algebr. *Steffens* anthropol. *Tölken* aesth. *Trendelenburg* hist. philos. univ. *Beneke* metaphys. et philos. relig. *Dönniges* oec. polit. adi. polit. oec. *A. Erman* physic. tellur. *Hirsch* hist. med. aev. litt. *Id.* mon. Boruss. *Michelet* hist. philos. univ. *Stuhr* hist. Germ. *Werder* hist. philos. rec. *Althaus* de Goethii Fausto. *Curtius* de situ et monum. Athen. *Cybulski* de Pol. poesi. *Id.* antiq. Slav. *Fortlage* var. poes. gen. *Gumprecht* geogn. univ. *Ad. Schmidt* hist. Rom. *Troschel* zoolog. medic.
4-6.	*Reuter* histor. theol. aet. rec.	*Heydemann* ius nat. *Id.* ius Bor. *Collmann* ius g. Europ.	. . . .	*Schubarth* chem. technic.
5-6.	. . . .	*Heydemann* controv. iur. Bor.	*Busch* art. obstetr. theor. et pract. *Iüngken* de corp. hum. laesion. *Id.* chir. gen. et spec. *Wagner* exerc. pract. med. forens. *Ascherson* art. fasc. impon. *Böhm* chir. gen. et spec. *Isensee* dermatolog. *Nicolai* de auxil. in repent. vit. peric. *Id.* med. for. cum exerc. pract. *Reckleben* art. veter. *Schöller* art. obstetr. theor. et pract. *Wilde* art. obstetr. theor. et pract.	*Dirksen* dynamic. analyt. *Hagen* Gottfr. Arg. poem. eq. „Trist. et Is." *Huber* Moreti com. „el desden con el desden". *Id.* Dant. Alig. divin. com. *Lichtenstein* exerc. zool. *Ohm* geometr. trigon. plan. et analyt. *Ritter* geogr. univ. *Beneke* introd. crit. in philos. *Id.* psychol. *Gruppe* de obi. et meth. philos. *Schubarth* chem. techn. *Werder* psycholog. *A. Benary* disput. et colloq. de reb. grammat. *Fortlage* logic. *Helfferich* hist. rec. philos. *Müller* geogr. Graec. ant. *Mundt* philos. litter.
5-7.	. . . .	. . . .	*Kranichfeld* hygiol. secund. part.	*Trendelenburg* exerc. philos. *Franz* disput. philol.
6-7.	*Strauss* homiletic.	. . . .	*Mitscherlich* medicam. excit. *Angelstein* doctr. de operat. ophthalm. *Id.* ophthalm. univ. et spec.	*Ohm* repet. et disput. mathem. *Ritter* geogr. Palaest. vet. *Dove* meteorol. *Schelling* philos. mythol. *Märcker* exercit. pract. art. orator.
6-8.	*Strauss* exerc. hom. *Id.* doctr. past. et liturg.	. . . .	. . . .	*Dieterici* exercit. et colloq. de reb. quae ad admin. rempubl. pertin. *Gabler* convers. philos.

Horis definiendis.

THEOLOGICAE.	IVRIDICAE.	MEDICAE.	PHILOSOPHICAE.
Theremin homil. *Chlebus* repet. de hist. eccl. *Erbkam* exerc. exeg. de ep. ad Hebr.	*Häberlin* rep. et conversat. iuris et proc. crim.	*Busch* curs. operat. obstetr. *Ehrenberg* exerc. in microscop. usu physiolog. *Schlemm* operat. chir. in corp. mort. *Froriep* exercit. patholog. anat. *Ideler* colloq. et repet. diaetet. et psychiatr. *Kranichfeld* de mutat. liquor. ferm. *Angelstein* curs. operat. ophth. pract. *Böhm* operat. strab. artemque tenotom. *Reckleben* morb. animal. dom. contag. et epizoot. ac med. veter. forens. *Schöller* curs. operat. obstetr. *Wilde* repet. de arte obstetr.	*Gelzer* histor. Brit. *Id.* histor. German. *Ranke* exercit. hist. *A. Erman* optic. *Id.* repet. de var. physic. discipl. *Franz* inst. ling. Graec. recent. *Helwing* lect. privat. de omnib. discipl. politic. et cameralib. *Klug* entomol. *Magnus* colloq. physic. *Marx* cant. imprim. eccles. chor. acad. *A. Benary* ling. Sanscrit. et Prâcrit. *Helfferich* var. system. quae philos. hist. tract. *Köhne* exerc. numism. et herald. *Lubbe* theor. aequat. algebr. *Id.* schol. de sing. mathes. partib. *Rammelsberg* stoechiometr. s. chem. theor. gen. *Id.* colloq. de chem. theor. *Fabbrucci* curs. ling. Ital. *Id.* Ital. Gall. *Franceson* Gall. Ital. Hisp. *Solly* Angl.